

Frilans Riks årsmöte

27 mars 2023

Årets engagemang! Bokstavligen.

Synonymer till engagemang

- 1.intresse, inlevelse,
deltagande, medkänsla
- 2.inblandning, satsning,
ingripande, resursinriktning
- 3.anställning, förbindelse,
överenskommelse; åtagande,
uppdrag

Motsatsord

- 1.ointresse
- 2.passivitet

Användarnas bidrag

iver, passion, drivkraft

Källa: *synonymer.se*

JOURNALIST
FORBUNDET
Frilans Riks

Dagordning

Väl mött!

ALLA frilansmedlemmar är varmt välkomna att delta på Frilans Riks årsmöte, men endast valda sektionsombud har rösträtt.

Plats för årsmötet: Årsmötet blir ett hybridmöte. Du som vill delta fysiskt kommer till fackförbundet Visions lokaler på Kungsgatan 28A i centrala Stockholm.

Tider: Årsmötet börjar kl. 10 (kaffe/te och smörgås från och med kl. 9.30) och slutar senast kl. 16.30. All info – hittar du på:

frilansriks.se

Gästtalare

Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert och frilans-journalisten och författaren Annika Hamrud.

Anmält dig till middagen?

Då ses vi även senast kl. 19 på Pressklubben, Vasagatan 50!

För senaste nytt

besök frilansriks.se. Du kan även följa oss på Facebook, Instagram och Twitter. Och så finns Snackbar, en unik tjänst som – i motsats till de andra – bara Journalistförbundets frilansmedlemmar kan ta del av.

Ultimata länklistan...

hittar du på [sidan 35](#).

Layout

[Göran Schüsseleder](#)

§ 1 Mötet öppnas (kl. 10.00)

- § 2 Val av mötesordförande
- § 3 Val av mötessekreterare
- § 4 Val av två justerare tillika rösträknare
- § 5 Mötets stadgeenliga utlysande och kallelse
- § 6 Godkännande av dagordningen
- § 7 Upprop av ombuden
- § 8 Mötesordning
- § 9 Avlidna medlemmar under året, tyst minut
- § 10 Styrelsens verksamhetsberättelse *sidan 3*
- § 11 Styrelsens bokslut *sidan 19*
- § 12 Revisorernas berättelse (separat handling)
- § 13 Styrelsens ansvarsfrihet
- § 14 Motioner till Frilans Riks årsmöte
 - 1. Alkoholpolicy inom Frilans Riks *sidan 24*
 - 2. Kris- och konflikthantering på förbundet *sidan 24*
 - 3. Stadgeändringar för Frilans Riks *sidan 24*
 - 4. Hybridmötesteknik inom Frilans Riks *sidan 25*
 - 5. Tidningen Journalisten och kollen *sidan 26*
- § 15 Styrelsens presentation av "vinnaren" av Årets fulavtal
- § 16 Årets frilans och Årets redaktör
 - a) Presentation av vinnarna
 - b) Val av jury

Längre paus för lunch runt kl. 12.30

- § 17 Rapporter
 - a) Journalistförbundet Frilans *sidan 26*
 - b) Försäkringskommittén *sidan 26*
- § 18 Styrelsens förslag till verksamhetsplan *sidan 29*
- § 19 Fastställande av medlemsavgift *sidan 31*
- § 20 Fastställande av arvode till styrelseledamöter, valberedning och andra som utför uppdrag *sidan 31*
- § 21 Styrelsens förslag till budget *sidan 31*
- § 22 Val av
 - a) ordförande *sidan 33*
 - b) kassör *sidan 33*
 - c) övriga ledamöter till styrelsen *sidan 33*
 - d) revisor och revisorssuppleant *sidan 34*
 - e) valberedning *sidan 34*
- § 22 Övriga frågor

§23 Mötets avslutande (absolut senast kl. 16.30)

Hitta snabbare (i PDFen)!

Klicka på sidhänvisningarna. Och på pratbubblan i nedre högra hörnet för att komma tillbaka till denna sida!

Styrelsens verksamhetsberättelse

2022–2023

Inledning

Ännu ett verksamhetsår har passerat för Frilans Riks. I början av mars 2023 hade Frilans Riks totalt 1603 medlemmar. Antalet frilansare i förbundet har under året minskat med 90 medlemmar och väntas minska med ytterligare 60 medlemmar när Medietextarna lämnar Frilans Riks för att bilda en egen riksklubb (mer om det i kapitlet om sektionerna).

Minskningen beror framför allt på de höjda medlemsavgifter kongressen beslutade om 2021. Medlemstappet i förbundet som helhet har de senaste åren procentuellt varit större än för Frilans Riks. Vårt medlemstapp innebär cirka 20 000 kronor mindre i intäkter i form av medlemsavgifter. Medietextarnas avknoppning kommer innebära ungefär lika stor intäktsminskning.

Frilans Riks fortsätter samla drygt 15 procent av förbundets totala yrkesverksamma medlemmar.

Frilans Riks årsmöte 2022 senarelades för att få möjlighet att genomföra ett fysiskt möte bortom pandemins restriktioner. Mötet hölls på Bio Tellus i Midsommarkransen i södra Stockholm den 2a maj men genomfördes som ett hybridmöte med digitalt medverkande ombud och medlemmar. Frilans Riks första hybrida årsmöte. Trots tekniska överraskningar och vissa problem med lokalerna avhandlades samtliga dagordningspunkter i det närmaste exakt på utsatt tid. Detta tack vare tidigare Frilans Riks-ordföranden Åsa Ohlsson som höll i ordförandeklubban för andra året i rad och med Ingela Hofsten som mötessekreterare.

Ett femtiotal medlemmar var anmälda till årsmötet, varav 28 var ombud. Ett tiotal medverkade digitalt. Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert höll inledningsvis ett kort tal och underströk frilansarnas betydelse för förbundet. Därefter tog årsmötesförhandlingarna vid.

Sammanfattningsvis fick Frilans Riks grönt ljus för både verksamhetsberättelsen och ekonomin och tre motioner antogs:

- Mälardalens motion om samarbete mellan frilanssektionerna med digitala seminarier.
- Motion från Medietextarna, Frilans Syd och Västra frilansklubben om att Frilans Riks årsmöten ska vara hybridmöten.
- Södra Norrlands motion om ett årligt utjämningsbidrag på 10 000 kronor till de mindre sektionerna.

En ny styrelse valdes av årsmötet:

- Leonarda Arcidiacono – (omval) – Mälardalens frilanssektion
- Marja Beckman – (omval) – Mälardalens frilanssektion
- Nana Eshelman Håkansson – suppleant (nyval) – Västra frilansklubben
- Hasse Hedström – kassör (omval) – Mälardalens frilanssektion
- Helena Isaksson Baeck – suppleant (nyval) – Frilans Syd
- Gunilla Kracht – vice ordförande (omval) – Frilans Syd
- Gert Lundstedt – ordförande (omval) – Mälardalens frilanssektion
- Therese Quennerstedt – (nyval) – Mälardalens frilanssektion
- Henrik Simonsen – sekreterare (omval) – Östergötlands frilanssektion
- Bella Stenberg – (omval) – Västra frilansklubben

Tre ledamöter lämnade styrelsen och avtackades för sina värdefulla insatser: Göran Schüsseleder, Hannah Ohlén Järvinen och Johanna Lindqvist.

Årsmötet ställde sig bakom Riksstyrelsens förslag till budget för 2022. En underbalanserad och expansiv budget – med pengar från bufferten – för att det kommande året kunna fortsätta Arvodeskampanjen och satsa på upphovsrätt. De, enligt medlemmarna, absolut viktigaste frågorna.

Årets fulavtal tilldelades Make Your Mark. Till Årets frilans utsågs dokumentärfilmaren och fotografen Martin von Krogh. Årets redaktör blev Tom Knutson, tidskriften Advokaten.

Årsmötet antog Frilans Riks stöduttalande för journalister i länder världen över där pressfriheten inte respekteras.

Under det gångna verksamhetsåret har våra tre prioriterade områden varit: arvode, upphovsrätt samt rekrytering och organisering.

Arbetet med Arvodeskampanjen har fortsatt och nu avslutats. EUs upphovsrättsdirektiv är sedan årsskiftet implementerat i svensk lagstiftning och innebär en stor seger för upphovsrättshavare, inte minst frilansare. Arbetet på de prioriterade områdena har gjorts i nära samarbete med förtroendevalda och medlemmar i sektionerna, i nätverken, med Journalistförbundets kansli och, när det varit möjligt, med arbetsplatsklubbarna.

Styrelsearbetet

Styrelsearbetet i Frilans Riks har under året kommit undan från de två år av pandemi som präglat arbetet. Dessvärre drabbades Europa av blodigt krig och påverkad ekonomi i form av hög inflation som också drabbat frilanskollektivet.

Istället för enbart de traditionella fysiska heldagslånga styrelsemötena har vi under verksamhetsåret varvat med digitala halvdagsmöten. Frilans Riks har under året haft åtta digitala och fysiska styrelsemöten – varav ett tvådagarsmöte i början av 2023.

Frilans Riks budget från förbundet (verksamhetsbidraget) för 2022 har varit 400 000 kronor och är för 2023 satt till 410 000 kronor. På omkring ett årtionde har inte verksamhetsbidraget haft någon egentlig uppräkning eller kompensation trots att medlemsantalet ökat. Frilans Riks har trots det de senaste åren lyckats hålla budget och samtidigt leverera verksamhet.

Nana Eshelman Håkansson valde efter första styrelsemötet att lämna sin post som suppleant. Bella Stenberg valde att under sommaren och hösten inte delta i styrelsearbetet. Helena Isaksson Baeck valde att inte delta i styrelsearbetet under sommaren.

Introduktionsgruppen

Som ny förtroendevald ledamot är det mycket att lära sig och förstå om det fackliga arbetet. Därför har Frilans Riks under året 2022–2023 bildat en grupp vars uppgift har varit att skapa ett "introduktionspaket" till nya ledamöter. Detta digitala paket innehåller bland annat Frilans Riks sammanfattande mening, Frilans Riks stadgar, guidelines och annat som ska ge en trygg och välkomnande introduktion. Det ska också finnas en lathund över hur styrelsearbetet arvoderas samt annat praktiskt.

Året som förtroendevald ska påbörjas med ett informellt möte, gärna där någon från kansliet också medverkar.

Rekrytering och organisering

Frilans Riks har under året dragit i gång en rekryteringskampanj tillsammans med förbundet. Syftet med kampanjen är att föra samman studenter och redan etablerade journalister. Detta för att ge möjlighet till att bygga nätverk och samtala under trevliga sammankomster med intressanta föreläsare. Medlemmar och studenter, eller frilansare som är intresserade av att bli medlemmar, är välkomna.

Träffarna kommer att arrangeras på fem platser: Stockholm, Uppsala, en ännu icke bestämd stad i Norra Norrland, Göteborg och Malmö. Kampanjen kommer även att göras i samarbete med journalistutbildningarna i dessa städer. Frilans Riks kommer även att samverka med sektionerna i dessa städer för att få hjälp med kampanjen. Kampanjen kommer att starta under våren 2023.

Medlems- och sektionsmejl

Efter varje styrelsemöte har Frilans Riks ordförande skrivit dels ett medlemsmejl, dels ett mejl till ordförandena i sektionerna och berättat om vad styrelsen gjort, gör och är på gång att göra

Medlemsmöten

Frilans Riks har önskat närmare kontakt med er medlemmar för att berätta vad vi gör och höra från medlemmarna vad ni vill att vi ska göra. Därför har vi prövat digitala lunchmedlemsmöten där medlemmar får ställa frågor fritt kring Frilans Riks arbete och övriga fackliga frågor.

Det första lunchmötet ägde rum den 16e december 2022. Ett trettioital medlemmar loggade in. Frilans Riks styrelse fanns på plats och berättade kort om vad vi arbetar med just nu och vad som ligger framför oss. Frilans Riks kassör Hasse Hedström presenterade den enkät som vi gjort om frilansmedlemmarnas villkor och arvoden. Därefter följde frågor och diskussion om upphovsrätt, arvoden och kommande årsmötet.

Den 14 mars 2023 planeras ytterligare ett digitalt lunchmöte som ägnas helt åt den nya upphovsrättslagen. Bland annat kommer förbundsjurist Olle Wilöf som är expert på upphovsrättsfrågor berätta om vad den nya lagen innebär för frilansjournalister och hur SJF arbetar med frågan.

Förbundsstyrelsen och frilansfrågor

Frilans Riks ordförande Gert Lundstedt och vice ordförande Gunilla Kracht är även ledamöter i förbundsstyrelsen (FS). Under det gångna året har en del frågor med särskilt frilansfokus beslutats av FS, exempelvis höjdes Frilansrekommendationen med 1,1 procent enligt ett tidigare fattat beslut att höja 2,2 procent på två år. Detta

ansåg Gert Lundstedt och Gunilla Kracht vara för lite och yrkade att rekommendationen skulle höjas något mer med tanke på inflationen. Majoriteten i FS ansåg dock att man bör följa fattade beslut. Därför kom FS fram till ett kompromissförslag att rekommendationen ska höjas ytterligare för att vara i nivå med den löneökning som kommer fram vid årets avtalsrörelse.

Beslutet om höjningen kommer efter avslutade kollektivavtalsförhandlingar.

Viktigast har kanske varit utredningen om möjlighet till att finansiera arvodering för frilansfackligt arbete på ett långsiktigt hållbart sätt. Detta efter kongressbeslut (2021) att återremittera uppdraget från förra kongressen (2018) angående utredningen. En grupp bestående av Gert Lundstedt, Gunilla Kracht, Hasse Hedström, förbundets ordförande Ulrika Hyllert och före detta förhandlingschefen Johan Lif har tagit fram direktiv för en ny utredning som ska göras av en extern konsult. FS fattade beslut att anlita Kent Werne som tidigare gjort en utredning för förbundet om frilansars villkor. Direktivförslaget klubbades av FS och lämnades till Kent Werne som nu arbetar med utredningen.

Arvoden, upphovsrätt och nätverk

Redaktörsguiden

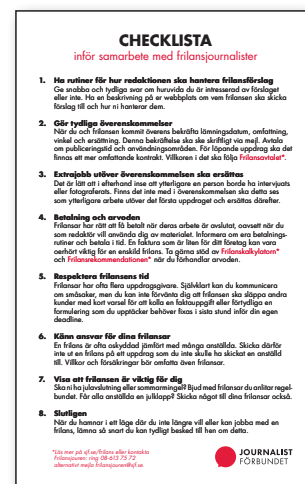
Våren 2022 tog Frilans Riks i samarbete med Journalistförbundet fram Redaktörsguiden, en checklista för samarbete med frilansar.

I början av 2023 uppmanade Frilans Riks, på initiativ av sektionen Västra Frilans, alla medlemmar att tipsa styrelsen om redaktörer och inköpare som skulle ha nytta av Redaktörsguiden. Många frilansar hörde av sig och innan februari slut hade nästan 80 redaktörer fått ett utskick under tecknat Frilans Riks.

En förhoppning är att liknande utskick ska göras årligen.

Redaktörsguiden är tänkt som en hjälp för uppdragsgivaren att hitta genomtänkta rutiner som kan ge frilansarna att en rimlig arbetssituation och som i sin tur leder till mer hållbara samarbeten och bättre journalistik. Bland de åtta tipsen kan nämnas: att ha tydliga överenskommelser, att inte lägga till extrajobb och att respektera frilansens tid.

Eftersom guiden handlar om samarbetet på praktisk nivå tar den inte upp frågor om upphovsrätt och arvodesrekommendationer.

Redaktörsguiden är ett dokument som hela förbundet ska kunna stå bakom. En lokal arbetsplatsklubb ska till exempel kunna säga till sin arbetsgivare att detta är något som Journalistförbundet som förbund står bakom och inte enbart frilansklubben. Du hittar den här:

sif.se/frilans/avtal-och-arvoden/redaktorsguiden-checklista-samarbete-med-frilansar

Arvoden

Frilans Riks arvodeskampanj avslutades under verksamhetsåret. Sektionerna har gjort ett grundligt och ovärderligt arbete i kampanjen, utan vilket Frilans Riks inte hade kunnat driva den vidare dit vi nu kommit. Vi har tillsammans med arbetsplatsklubbarna inlett arbetet med att få till samtal med de stora mediehusen och inköparna av frilansmaterial om bättre betalt för frilansjobben och presenterat våra verktyg.

I skrivande stund har vi hunnit träffa arbetsplatsklubbarna på public service (Sveriges Radio och Sveriges Television), Expressen Lifestyle, Egmont och LRF. Vi har med klubbarnas hjälp fått till samtal med ledningen på LRF, och har ett inplanerat möte med ledningspersoner på SVT.

Vi har informerat klubbarna om arvodeskampanjen, om våra verktyg ([Frilansrekommendationen](#), [Frilanskalkylatorn](#) och [Frilansavtalet](#)) och den nya upphovsrättslagstiftningen som trädde i kraft vid årsskiftet.

Det här är ett långsiktigt arbete och för de som inte vill föra samtal med oss finns ytterligare ett verktyg att använda: kongressbeslutet om att använda konfliktkassan för en leveransbojkott. Ett verktyg Frilans Riks är berett att använda.

Men först samtal.

Dessutom har vi förhandlat fram det första frilansavtalet med ett mediehus, LO Mediehus. Frilans Riks tillsammans med förbundet har nu fått till ett avtal med LO Mediehus om att Frilanskalkylatorn kan användas för att räkna fram ett frilansarvode som inte ska understiga Frilansrekommendationen. Det avtalet kommer vi nu att använda för att försöka få andra uppdragsgivare att skriva under liknande avtal.

Upphovsrätt

En prioriterad fråga för Frilans Riks under verksamhetsåret har varit upphovsrätten och i synnerhet att få Sveriges riksdag att rösta för bra skrivningar när EUs upphovsrättsdirektiv skulle bli svensk lag. Frilans Riks har i det arbetet varit en aktiv lobbypart ända sedan 2019 när Europaparlamentet röstade för det så kallade DSM-direktivet som gör fulavtalen omöjliga.

Efter många och långa juridiska överväganden (som säkert behövdes) kom så 2022 en promemoria och en proposition här i Sverige. Förbundets jurist Olle Wilöf gjorde tummen upp. Det såg bra ut. Frilans Riks gav sig i samarbete med sektionerna ut på en turné med paneldiskussioner om direktivet. Tillsammans med Olle Wilöf och BLFs Putte Salminen har Frilans Riks ordförande under året diskuterat upphovsrätt i Malmö, Göteborg, Stockholm, Umeå och Uppsala. Intresset har varit stort, diskussionerna långa och frågorna många.

Så slutligen den 30 november sa Sveriges riksdag ja till lagstiftningen och från årsskiftet har den trätt i kraft. I korthet innebär den nya lagstiftningen att fulavtalen inte längre är möjliga att använda för mediehusen. Frilansarnas upphovsrätt stärks. Enligt lagen ska vi framöver ha skäligt betalt för vårt arbete. Vidare ska våra uppdragstagare enligt lagen informera oss om var och i vilken omfattning vårt arbete publiceras, liksom att plattformarna (Google, Facebook med flera) ska dela med sig av sina inkomster till mediehusen som i sin tur ska dela med sig till oss journalister.

Frilans Riks förutser att det kommer bli tvister om vad skäligt betalt är och hur mycket vi ska få betalt. MEN – vi har nu lagen på vår sida!

Enkät till Frilans Riks medlemmar om arvoden

Så mycket får frilansar betalt – kulturfrilansar tjänar minst och organisations- och branschtidningar betalar bäst. Det visar en enkät som Frilans Riks genomfört.

Den enkät som Frilans Riks skickat ut, och som presenterades på ett medlemsmöte under hösten, besvarades av 242 frilansar. Omkring 80 var skrivande journalister, 20 procent var fotografer, 15 procent arbetade med radio eller tv och omkring tio procent betecknade sig som kombinatörer. Omkring 60 procent av de som svarade arbetade enbart med journalistik, 30 procent arbetade ungefär halvtid med journalistik och tio procent arbetade mindre än 25 procent med journalistik.

Tio procent av de som svarade hade enbart en uppdragsgivare, drygt 60 procent hade mellan två och fem uppdragsgivare och de övriga 30 procenten hade ännu fler. 60 procent använde frilansrekommendationen när de förhandlade om uppdrag, 20 procent använde frilanskalkylatorn och 13 procent använde andra prislister vid förhandlingarna.

Arvodena som frilansarna förhandlat fram skiljer sig rejält både mellan branscher och individer. De lägsta arvoden betalar kulturtidskrifter där medianersättningen är 500 kronor i timmen. Omkring 60 procent uppger att deras ersättning är mindre än 300 kronor i timmen, inte ens tio procent når upp till frilansrekommendationen.

Arvodena inom dagspress sticker också ut. Medianersättningen är cirka 600 kronor per timme. Drygt 35 procent ligger på arvoden på under 300 kronor per timme och bara tre procent hamnar över 1 000 kronor per timme.

Public service betalar också mycket låga ersättningar. Medianersättningen är cirka 600 kronor per timme. Nästan en fjärdedel av frilansarnas arvoden ligger under 300 kronor per timme. Omkring 35 procent debiterar 300–500 kronor per timme och drygt 20 procent av frilansarna får arvoden på mellan 500–700 kronor per timme. Lönsammast att arbeta för är organisations- och branschtidningar. Här är medianersättningen 700 kronor per timme. Endast några få procent debiterar under 300 kronor per timme, drygt 20 procent debiterar 300–500 kronor per timme, drygt 30 procent debiterar 500–700 kronor per timme, de flesta (nära 40 procent) debiterar 700–1 000 kronor och nästan tio procent debiterade över 1 000 kronor per timme.

Massor av värdefulla kommentarer framkom i frisvaren. Många vittnade om att arvoden under en rad år sjunkit. Vissa har som en konsekvens av det inte längre kunnat försörja sig enbart som journalister utan känt sig tvungna att komplettera med att även arbeta inom bättre betalda sektorer.

Så här skriver en av frilansjournalisterna i enkäten:

"Jag ingår i ett nätverk av frilansare där vi gemensamt lyckats få till en årlig procentuell uppräkning. Ändå ligger min genomsnittliga inkomst på samma nivå som när jag började frilansa för 20 år sedan, motsvarande en anställds lön på cirka 26 000 kr månaden före skatt. Kanske ca 20 000 kr mindre i månaden än vad mina kollegor har som är anställda på den kultureldaktion som jag främst frilansar för."

Många uttrycker vrede och frustration över de låga arvoden de erbjuds men har svårt att byta bransch eftersom de identifierar sig så starkt som journalister. Vissa framhåller att detta är en bransch där det alltid finns billiga skribenter tillgängliga. Så här skriver en:

"Jag har valt att sluta skriva för massor av tidningar för att de sänkt arvodet, typ alla kommersiella tidskrifter. Skamliga ersättningar! En tidning har på sju år sänkt arvodet till hälften. En annan har inte höjt ersättningen på 15 år."

Alla dessa har jag valt bort att skriva för trots att de, för några år sedan, stod för större delen av min inkomst. Jag har behövt hitta helt nya uppdragsgivare och så länge jag har dem så funkar det bra och känns okej. Men den dagen jag inte får okej betalt kommer jag att byta bransch. Fulavtalen har också gjort att jag inte skriver för många tidningar.”

En annan frilans skriver:

”Jag får ca 50 öre/tecken efter skatt och måste alltså skriva cirka fyrtio tusen tecken i månaden för att få en rimlig månadslön. Alla texter sammanlagt resulterar i ett genomsnittligt timarvode på 200 kr. Det är en rätt ohållbar situation på sikt.”

Ett problem som frilansar berättar om är att frilansarvodena sänks när fackförbund väljer att lägga ut produktionen av sina tidningar på reklambyråer. De frilansar som följer med måste acceptera lägre ersättning för samma typ av jobb de gjort tidigare.

”Min sämsta uppdragsgivare är en byrå som främst gör fackförbundstidningar. De jobbar med fastlansar och räknar ut arbetet med utgångspunkt från en sådär lön som anställd. De har betalat 3 000 kronor per dag sedan 201. Arvodet har inte ökat på fyra år.”

Att dagspress betalar dåliga ersättningar framkom klart i enkäten. Så här skriver en frilans:

”Jag har frilansat i tio år och aldrig stött på någon som ens är villig att diskutera timpenning baserad på frilansrekommendationen. Den tas närmast som ett skämt, och det kan gälla såväl ”seriös” dagspress som övrig press, ägd av kapitalet eller staten, spelar ingen roll.”

Vissa uppdragsgivare betalar uppgjorda klumpsummor, som bygger på hur stor budget de har och vad sidorna som ska fyllas ”får kosta”. Beräkningen utgår inte från hur lång tid jobbet tar eller hur komplicerat arbete som ska utföras. Enkätsvaren visade att kulturmaterial betalas allra sämst. Så här skriver en frilansjournalist:

”En essä som kan ta fem till tio dagars arbete ersätts med 8 000 kr F-skatt. En längre recension som tar två dagar plus tid att resa och tid att se en utställning arvoderas med 4 500. Den mindre dagstidning som jag också arbetar för betalar 2 500 kronor för motsvarande jobb. Kulturtidskrift på nätet betalar cirka 1 500 kronor.”

En frilansjournalist framhåller att arbetsmarknaden för frilansare på landsbygden har minskat stadigt sedan regeln om att public service inte får anlita frilansare på löpande uppdrag (vilket ledde till att man fick fastanställa programledare). Frilansen fortsätter:

”Eftersom väldigt lite programverksamhet görs ute i landet numera har även den marknaden minskat. Dagstidningarna har slagits ihop till större bolag som inte anlitar frilansare. Kanske har det med att göra att man vill slimma och återanvända material i andra publikationer? Alla de frilansare jag känner till i min landsända jobbar med annat än journalistik. Utan det nätverk och de kontakter man kan få med produktionsbolag, PS, magasin och dagstidningar i storstäderna överlever få.”

Så här skriver en fotograf:

”DN och GP tar numera in frilansare som ”inhoppsvikarier” och lyckas på detta sätt komma undan med löner som inte ens ersätter kamerautrustningen man äger.”

Jämställdhet, inkludering samt hot och hat

Internt jämställdhets/jämlikhets- och inkluderingsarbete

Hela styrelsen har deltagit i en kurs om patriarkala strukturer hos Maktsalongen. Ledamöterna har också gått en utbildning hos Ledarinstitutet. Syftet har varit att arbeta konfliktförebyggande, effektivt och med en konstruktiv rollfördelning inom gruppen samt bearbeta en konflikt mellan ett par ledamöter som uppstod under senvåren. Detta har resulterat i att Frilans Riks har tagit fram riktlinjer och trygghetsregler för det interna arbetet.

Styrelsen har också lagt en motion som handlar om att förbundet behöver ta mer ansvar för interna konflikter som kan uppstå i klubbar och sektioner. Eftersom förtroendevalda arbetar med lågt arvode och inte har kompetens att hantera spänningar och motsättningar som kan uppstå i arbetet behöver det finnas mer stöd och hjälp att få från kansliet.

Kunskaperna tar styrelsen sedan med sig i arbetet kring jämställdhet, jämlikhet och inkludering för frilansare generellt.

Externt fokus i linje med förtroendeuppdraget

I det nya medielandskapet har hat och hot mot journalister blivit en allt mer angelägen fråga (läs mer här: [sjf.se/yikesfragor/yttrandefrihet/hot-och-hat-mot-journalister](https://www.sjf.se/yikesfragor/yttrandefrihet/hot-och-hat-mot-journalister)). Särskilt drabbade är kvinnor med annan bakgrund än svensk. I en bransch som redan är otrygg finns det anledning att titta närmare på vilka strukturer som skyddar frilansjournalister.

Hat och hot och frilansares trygghet

Samtal har inletts med Medieinstitutet Fojo och Annika Hamrud som ansvarar för demokratijouren där. Annika medverkar på årsmötet 2023 och vill gärna samarbeta med rekryteringsgruppen framöver.

Läs mer här:

fojo.se/verktyg-for-journalister/demokratijouren

fojo.se/verktyg-for-journalister/demokratijouren/verktyg

Kontakt med Ulrika Andersson, forskare och biträdande föreståndare för SOM-institutet, Göteborgs Universitet har också etablerats i syfte att ha koll på den forskning som görs på området.

Innan regeringsskiftet inledde Frilans Riks och Svenska Journalistförbundet rundabordssamtal tillsammans med kultur- och demokratiminister Jeanette Gustafsdotter (S), Daniel Godman från polisens nationella operativa avdelning, public service, TV4, Medieinstitutet Fojo, Göteborgs universitet, Totalförsvarets forskningsinstitut med flera. Som underlag för arbetet fanns rapporten Till det fria ordets försvar – åtgärder mot utsatthet för hot och hat bland journalister, förtroendevalda och konstnärer. Syftet är en förbättrad dialog och samordning mellan aktörer och myndigheter, inklusive rättsväsendet. Förbundsordförande Ulrika Hyllert har utan framgång försökt nå nya demokratiministern för vidare samtal.

Kontakter med kansli och övriga förbundet

Frilans Riks har under året liksom tidigare till varje styrelsemöte bjudit in Journalistförbundet Frilans för att stämma av och diskutera aktuella frilansfrågor. På Journalistförbundet Frilans har under året Elisabet Wahl, Susanna Hedin och Victoria da Silva arbetat. Chef är Petteri Flanagan Karttunen som även är chef för kommunikation och yrkesfrågor på Journalistförbundet. Avsikten med de återkommande mötena är att på bästa sätt bevaka frilansfrågorna och få samarbetet mellan Frilans Riks och kansliet att fungera så effektivt som möjligt.

Frilans Riks styrelse och SJF Frilans (Elisabet Wahl och Petteri Flanagan Karttunen) har under året också haft ett samverkansmöte på förbundets kansli i november 2022, då också Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert deltog. Frågor som diskuterades vid mötet var bland annat några sista detaljer i [Frilansstrategin](#) som ligger till grund för vårt gemensamma arbete, rekrytering liksom våra verktyg [Frilanskalkylatorn](#), [Frilansrekommendationen](#), [Frilanskatalogen](#) och [Arvodesguiden](#).

Av dessa är de tre förstnämnda väl använda, men det är svårt att få våra medlemmar att rapportera till Arvodesguiden. Det diskuterades olika möjligheter att försöka få fler att bidra men inga konkreta beslut togs. Vi diskuterade även att eventuellt lägga ner Arvodesguiden om intresset är för svalt.

Utredningen om frilansfacklig finansiering – utifrån en Frilans Riks-motion som togs på kongressen 2021 – diskuterades också. Utredningen är nu tillsatt och görs av Kent Werne och ska vara klar i april 2023. Vidare diskuterades vid samverkansmötet förbundets ekonomi och verksamhetsbidraget till Frilans Riks. Förbundets ekonomi har krympt rejält under flera år och delar av förbundet har tvingats till minskad verksamhet. Frilans Riks verksamhetsbidrag har under en rad år inte räknats upp, utan trots ökat medlemsantal istället skurits ned.

Kansliets förslag till förbundsstyrelsen var oförändrat verksamhetsbidrag för 2023. Gert Lundstedt och Gunilla Kracht i förbundsstyrelsen argumenterade emot förslaget och föreslog höjt verksamhetsbidrag. Men utan framgång. I övrigt förekommer löpande kontakter mellan personalen på kansliet och representanter för förbundsstyrelsen med de grupper Frilans Riks styrelse tillsatt med olika ansvarsområden.

Tyvärr blir det under våren 2023 inga fotokurser i samarbete med Tollare folkhögskola. Under några års tid har SJF i stort sett gratis kunnat erbjuda kurser i journalistisk fotografering och att filma med mobilen. Förbundet ville bara ha en av kurserna vilket blev för litet för Tollare som sa nej och därmed blir det ingenting vilket Frilans Riks beklagar.

Förbundsdagarna

Frilans Riks styrelse deltog den 27–29 september 2022 på förbundsdagarna i Stockholm för att bland annat mingla med och lobba mot arbetsplatsklubbarnas representanter i frågor om arvoden, villkor och rekrytering. Vi hann också med ett samverkansmöte med BLFs ordförande Putte Salminen och ett möte med SJF Frilans Petteri Flanagan Karttunen om motion 28 från 2021 års kongress om kollektivavtal för egenföretagare.

Ett kortare möte hölls också med Nora Lorek, nya intresseföreningen PFKs ordförande. Linus Kollberg, ordförande för Medietextarnas sektion, höll under konferensen en föreläsning om nätverkande.

BLF och PFK

BLF (Bildleverantörernas förening) är från den 1 januari 2022 en egen riksklubb för fotografer inom Journalist-

förbundets nya organisation och heter BLF_Fotograferna. I januari 2022 blev PFK (Pressfotografernas klubb) en intresseförening inom Journalistförbundet. Tyvärr har integrationen från förbundsledningens sida av både BLF och PFK gått långsamt. I februari hade BLF_Fotograferna ett femtiotal medlemmar.

Samarbetet mellan Frilans Riks, BLF och PFK är viktigt eftersom alla tre organiserar frilansare för vilka egenföretagarfrågorna är centrala. Förbundet har lovat att ordna ett stormöte mellan Frilans Riks, BLF_Fotograferna och PFK.

Frilans Riks har under året försökt att få igång ett samarbete med i första hand BLF-klubben. Styrelsen har efterfrågat initiativ från kansliet för att bland annat få igång arbetet med en gemensam prislista för fotofrilansar i Journalistförbundet. Men det har uppstått svårigheter under året med att etablera BLF-klubben, vilket lett till att inget organiserat samarbete kunnat inledas.

Däremot har ett gott samarbete upprättats mellan Frilans Riks och BLF-klubbens nya ordförande.

Artiklar i Journalisten

Under sommaren 2022 publicerade tidningen Journalisten ett antal artiklar och debattinlägg (med ett tiotal kommentarer på tidningens webb) om en konflikt mellan ett par av ledamöterna i styrelsen. Kritik fördes också fram från vissa medlemmar mot hur arvodeskampanjen skötts.

"När det blir sådana här konflikter som den som nu pågår tycker jag att samtliga inblandade ska tänka sig för. Risker är att organisationen blir så skadad att ingen vill fortsätta ta ansvar för den. Då står vi där utan facklig organisation", sammanfattade Karin Kämbsby (tidigare ledamot av Frilans Riks styrelse och tidigare ordförande i Södra Norrlands frilanssektion) i en offentlig kommentar på Journalisten.se

Frilans Riks styrelse kan konstatera att alla beslut tagits i demokratisk ordning. Av tradition har konsensus varit målet inom styrelsen, men när inte det kunnat nås har styrelsen röstat inför beslut och majoritetens vilja har följts.

Ingen kritik har framförts av revisorerna angående hantering av Frilans Riks ekonomiska medel och styrelsen har fått ansvarsfrihet vid årsmötena.

Styrelsens jämställdhets- och inkluderingsgrupp har under året tagit fram riktlinjer och trygghetsregler för att, som tidigare nämnts i verksamhetsberättelsen, kunna arbeta konfliktförebyggande.

Frilansrekommendationen

Förbundsstyrelsen beslutade att höja frilansrekommendationen (riktmärket för frilansarvoden) med 1,1 procent från och med den 1a januari 2023. Det innebär ett timbelopp på 1 094 kronor (F-skatt). Rekommendationen utgår från genomsnittslöner bland anställda journalister och stiger med kollektivavtalens värde med ett års eftersläpning.

En nyhet är att ytterligare en höjning av rekommendationen planeras under året.

Under 2023 ska de anställdas kollektivavtal och löneökningar förhandlas och förbundsstyrelsen ser behov av att även frilansmedlemmar ska kunna kompenseras tidigare än vid nästa årsskifte. Därför kommer förbundsstyrelsen i samband med att förbundets första nya kollektivavtal för anställda antas 2023 även fatta beslut om en höjd frilansrekommendation med kollektivavtalets värde. Höjningen ska kunna träda i kraft omgående och inte först vid kommande årsskifte.

I och med detta knyts frilansrekommendationen också tätare i tid till de anställdas löneökningar.

Journalistförbundet har sedan 1976 utfärdat en frilansrekommendation. 2022 års rekommendation var 1 082 kronor. Även för fasta frilansarvoden och arkivbilder rekommenderas en höjning med 1,1 procent för 2023. Dock har många frilansare en verklighet med uppdragsgivare som betalar långt under rekommendationens riktmärke och inte heller årligen höjer summan. Därför är det ett prioriterat område för Frilans Riks styrelse att på olika sätt verka för att arvoden höjs och att ingen uppdragsgivare betalar under frilansrekommendationen.

Läs mer om den här:

sjf.se/frilans/frilansrekommendationen

Uppföljning av motionerna till årsmötet 2022

Sammanlagt hade tre motioner kommit in till årsmötet. Årsmötet beslutade att bifalla en motion från Medietextarna, Frilans Syd och Västra Frilansklubben om att Frilans Riks årsmöten fortsättningsvis ska vara hybridmöten och att det ska vara möjligt att delta både digitalt och på plats. Frilans Riks har under året arbetat med att se till att det finns goda förutsättningar för att genomföra dessa möten på ett så tekniskt smidigt sätt som möjligt.

En särskild årsmötesgrupp, bestående av Gunilla Kracht, Gert Lundstedt och Therese Quennerstedt har jobbat med frågan. Årsmötet 2023 blir ett hybridmöte.

Årsmötet beslutade att bifalla en motion från Södra Norrlands Frilanssektion om att dela ut utjämningsbidrag på 10 000 kronor till mindre sektioner. Under året har ett sådant bidrag delats ut till Norra Norrlands och Södra Norrlands frilanssektioner samt till sektionen för Mellansveriges Frilansjournalister.

Mälardalens motion om samarbete mellan frilanssektionerna med digitala seminarier avslogs av årsmötet med tillägget att Frilans Riks styrelse under verksamhetsåret ska utreda intresset för gemensamma seminarier bland sektionerna, liksom deras behov av teknisk utrustning, support och ekonomiska resurser för att möjliggöra detta.

Under verksamhetsåret har det varit turbulent i flera av de stora sektionerna och en utredning enligt beslutet har inte gjorts fullt ut. Från samtal vet vi att intresset i sektionerna för att samarbeta om digitala seminarier är stort, liksom behovet av teknisk utrustning.

När nya styrelser för verksamhetsåret 2023 är på plats i såväl sektionerna som Frilans Riks föreslår vi att Riks nya styrelse avslutar motionsuppdraget. Lämpligen genom en formell enkät till och i direkta samtal med sektionerna för att ta reda på specifika behov av teknisk utrustning, liksom krav på ekonomiska resurser för att möjliggöra ett fungerande sektionssamarbete kring digitala seminarier.

Trygghet, solidaritet och internationellt samarbete

Omsättningsstöd för egenföretagare under covidpandemin

Pandemiåren innebar, som vi skrev i förra årets verksamhetsberättelse, skarpt läge för Frilans Riks arbete, inte minst vad gällde försöken att påverka makthavare att sjösätta ett lämpligt stödpaket åt frilansare med enskild firma. Vårt arbete gjorde skillnad.

En viktig backup för frilansjournalister under pandemin blev regeringens omsättningsstöd. Länsstyrelsen som administrerade stödet följde tyvärr inte upp hur mycket som betalades ut till olika yrkesgrupper. Däremot finns statistik för hur många som sökte och fick stödet och hur mycket staten betalat ut.

Så här skriver Länsstyrelsen vad gäller hela landet:

- Totalt tog Länsstyrelsen emot 46 505 ansökningar för samtliga stödperioder varav 43 733 avsåg enskilda näringsidkare och resterande 2 772 handelsbolag/kommandit.
- Totalt fick 43 193 ansökningar stöd varav 40 664 ansökningar avsåg enskilda näringsidkare och resterande 2 529 handelsbolag/kommandit.
- Totalt betalades drygt 3 miljarder kronor ut i omsättningsstöd för alla stödperioder, varav drygt 2,6 miljarder kronor gick till enskilda näringsidkare, och resterande drygt 404 miljoner kronor till handelsbolag/kommandit.

Rimligtvis bör en hel del av de näringsidkare som sökte och fick omsättningsstöd varit frilansjournalister.

Ukraina och Belarus

I december 2022 beslutade Frilans Riks styrelse att skänka 5 000 kronor till förbundets Ukrainafond och 5 000 till BAJ (Belarusian Association of Journalists) ett fackförbund för oberoende journalister i Belarus.

Styrelsen beslutade också att ställa sig bakom en kampanj för att frigge en belarusisk journalist och att ställa oss bakom EFJs uttalande om belarusiska journalisters situation och sprida det i styrelsens kanaler.

Frilans Riks styrelseledamot Gunilla Kracht och tidigare ordförande Åsa Ohlsson har under hösten tagit initiativ till att bilda en ny organisation inom Journalistförbundet till stöd för belarusiska oberoende journalister, det formella namnet är Intresseföreningen för utbyte mellan BAJ och SJF. Syftet är att stötta frilansmedlemmar i BAJ på lämpliga sätt.

Medlemmar inom Journalistförbundet som så önskar kan gå med i föreningen (det finns ingen medlemsavgift). Organisationsledet har inga intäkter och arbetet görs helt ideellt. Anmälan görs till SJFs medlemsregister.

SGI och kombinatörer

Under coronapandemin tydliggjordes den osäkra situationen för kombinatörer, alltså frilansare som kombinerar frilansarbete i egen firma med anställningar av olika slag. Gruppen har under lång tid haft svårigheter med att få den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) fastställd av Försäkringskassan eftersom inkomster från A- och F-skatt inte alltid får räknas samman och olika handläggare bedömer på olika vis.

Att uppmärksamma kombinatörerna är viktigt eftersom de är många och ökar i antal samtidigt som arbetsmarknaden och synen på arbetstagaren förändras.

I oktober 2021 tillsatte regeringen en utredning för att se över SGI-reglerna. Syftet är att få till stånd ett mer modernt system för ökad trygghet och förutsägbarhet samt stärkt kvalitet i handläggningen. Utredare är Calle Nathanson, vd för Folkets hus och parker.

Victoria da Silva på Journalistförbundet Frilans bevakar frågan. Hon kan i nuläget inte säga så mycket mer än att utredningen pågår och går in i en slutas inför presentation i april 2023. Målet är alltså att bland annat hitta ett mer

rättvist system för den som är kombinatör men det är inte helt lätt eftersom man måste titta på alla fallgropar innan man lägger fram ett helt nytt förslag. Utredningen försöker vidare hitta lösningar så att de med långvariga stipendier inte helt förlorar sin SGI under stipendietiden.

Journalistförbundet har gjort inspel till utredningen och Frilans Riks bevakar under kommande verksamhetsåret fortsatt arbetet med frågan.

FREG, Frilansrepresentation inom EFJ (European Federation of Journalists)

Namnet är en förkortning av Freelance Expert Group och är en grupp inom EFJ där frilansar från de flesta länder i Europa är representerade. Gunilla Kracht är SJFs representant i gruppen som har haft två möten under hösten/vintern 2022/2023. Gruppens syfte är att vi ska inspireras av varandras arbete och utbyta tankar och idéer.

Fokusområden för FREGs arbete de närmaste åren är: kollektivavtal (även för frilansar), att verka för att konkurrenslagstiftning inte underminerar frilansars möjlighet till kollektivavtal samt organisering och utbildning för frilansar.

Nordiskt samarbete

Henrik Simonsen har varit Frilans Riks ledamot i den nordiska kommittén tillsammans med företrädare för de nordiska frilansfackliga organisationerna. Kommittén har sammanträtt med korta möten en handfull gånger under verksamhetsåret.

Ordförandeskapet roterar mellan medlemsländerna. Under 2022 var Sverige ordförande och anordnade den 21 september det årliga nordiska toppmötet i Stockholm med deltagare från Frilans Riks, norska frilansförbundet samt från Finlands två frilansorganisationer. Där fick Frilans Riks inspiration och nyttig information om bland annat norska framgångar i förhandlingarna med arbetsgivarna. SJFs förbundsjurist Olle Wilöf ledde en diskussion om det nya upphovsrättsdirektivet och dess följder och förutsättningar i de nordiska länderna.

Tyvärr har danska frilansorganisationen valt att ta en paus från det nordiska samarbetet på grund av hårda tider efter pandemin och i och med inflationsekonomin och därmed behovet av att fokusera resurserna på att stödja hårt kämpande danska frilansare. De övriga nordiska organisationerna har beklagat detta och håller dörren öppen för Danmark att återvända närhelst de så önskar.

Det var dock Finland som under 2022 arrangerade årliga seminariet Nordic Freelance i Åbolands skärgård under kristi himmelfärdshelgen. Tyvärr var deltagandet från Frilans Riks medlemmar mycket lågt. Norge planerar att anordna Nordic Freelance den 23–24 september 2023.

Frilans Riks styrelse har tidigare beslutat på att inte anordna Nordic Freelance på grund av tidigare erfarenheter med höga kostnader och omotiverat stor arbetsinsats från styrelsens sida med tanke på övriga uppgifter som det åligger Frilans Riks gentemot medlemmarna. Detta beslut kan komma att ändras om rätt förutsättningar infinner sig.

Sverige är ordförandeland nästa gång år 2025 eller 2026 beroende på om Danmark återinträder i samarbetet.

Det nordiska samarbetet fortsätter att vara lärorikt och viktigt i en tid när de stora medieuppdragsgivarna verkar över de nordiska landsgränserna. Vi har också haft viktiga utbyten av erfarenheter kring de olika ländernas stöd (socialförsäkringssystem, pandemistöd med mera) till frilansare.

Sektionerna under verksamhetsåret 2022–2023

Medlemsstatistik

I början av mars 2023 hade Frilans Riks 1 603 medlemmar. I januari 2022 hade Frilans Riks 1 732 medlemmar. Motsvarande siffra i januari 2021 var 1 749 medlemmar. Frilans Riks har alltså tappat nästan 150 medlemmar på drygt två år.

Frilans Riks har sju sektioner. Under verksamhetsåret 2022–2023 har en ny sektion bildats: Mellansveriges frilansjournalister. Sektionen har sitt centrum i Uppsala med lokaler i Litteraturens hus och med runt 120 medlemmar avknoppade från Mälardalens sektion.

Samtidigt har Östergötlands sektion lagt ned sin verksamhet och ett 50-tal medlemmar är på gång att flyttas över till sektionerna Syd, Mälardalen och Mellansverige.

Medietextarna (med cirka 60 medlemmar) begärde under året att få bilda en egen riksklubb och lämna Frilans Riks. Något som Frilans Riks styrelse ställde sig bakom och Förbundsstyrelsen har godkänt. Under våren 2023 väntas medlemsantalet i Frilans Riks därför gå ner till cirka 1 550.

Västerbottens och Norrbottens sektioner har tidigare slagits samman och nu officiellt bytt namn till sektion Norra Norrland.

Sektion	Medlemsantal (mars 2023)
Allmänna klubben	36
Frilans Syd	278
Frilansklubben i Östergötland	48
Frilansklubben i Värmland	26
Medietextarnas fackklubb	62
Mellansveriges frilansjournalister	121
Mälardalens frilansklubb	744
Norra Norrlands frilanssektion	35
Södra Norrlands frilanssektion	47
Västra Frilans	206

Allmänna klubben

Ett arbete har inletts för att engagera Allmänna klubbens medlemmar i det fackliga arbetet. De allra flesta arbetar utomlands och samtliga har kontaktats med en förfrågan om de är intresserade av att bilda ett nätverk inriktat på frågor som rör utlandsfrilansar. Flera har svarat på enkäten och skriver att de gärna är med i ett nätverk.

Kontakt har tagits med Urban Hamid som är Frilans Riks representant i försäkringskommittén. Han har meddelat att han gärna är med på ett möte som nu planeras bli av under våren om utlandsförsäkringar för frilansjournalister.

Medietextarna

Styrelsen har bestått av:

- Linus Kollberg, ordförande
- Josefine Eld, sekreterare
- Barbro Garneij, kassör
- Tilda Appelberg, ledamot
- Kalle Hårding, ledamot
- Anna Gäredal, ledamot
- Peeter Sällström Randsalu, ledamot
- Henrik Brandendorff, ledamot

Kommunikation och möten med uppdragsgivare och medieföretag

- Linus, Victoria da Silva och Elisabeth Wahl, från Journalistförbundet Frilans, hade i april 2022 ett uppföljningsmöte med Iyuno-SDI för att få veta hur vårt avtal efterlevs. Iyuno-SDI informerade alla frilansar på Iyuno om avtalet när vi skrev under det, men hade inte inrättat någon rutin för hur nya frilansar inom hela Iyuno-SDI ska informeras, vilket vi bad dem att åtgärda.
- Linus och Victoria da Silva har under 2022 mejlledes haft förhandlingar om ett frilansavtal med Plint (utifrån ett fysiskt möte 2021), men förhandlingarna strandade efter att vi hade kommit med ett avtalsförslag som Plint tackade nej till utan att komma med egna förslag.
- Linus och Henrik hade i augusti 2022 ett uppföljningsmöte med Netflix där det framgick att riktlinjerna inte kommer att uppdateras i det närmaste, även om de verkar eniga med oss om att de har vissa brister.
- Linus, Victoria da Silva och förbundsjuristen Olle Wilöf hade i februari 2023 ett möte med SMT om upphovsrätt och arvoden. Det ska följas upp under våren.
- I samband med arvodesrekommendationen skickades under februari och mars 2023 mejl till alla större byråer om hur deras arvoden förhåller sig till vår rekommendation.

Informationsarbete

- En enkät om arvoden och villkor har genomförts.
- Medietextarna har kommit med sin första arvodesrekommendation sedan 2013.
- Arvodesjämförelsen har uppdaterats.

Rekrytering och medlemsaktiviteter

- Vårt medlemsantal har under året minskat från 63 till 62 medlemmar. Därutöver har vi sex intressemedlemmar.
- Vi har välkomnat sju nya medlemmar under året
- Vi har organiserat två AW per stad och termin i Stockholm och Göteborg.
- Vi har hållit vårt årliga julbord, den här gången på Gröna stugan i Stockholm. Uppslutningen var rekordstor med

20 anmälda.

- Linus har hållit en föreläsning om facket och arbetsmarknaden för studenter på Tolk- och översättarinstitutet i Stockholm.
- Tilda har gjort ett utskick till alla undertextare som är medlemmar i SFÖ med information om vår klubb, samt bjudit in till kaffe på SFÖs konferens.
- Översättarcentrums projekt Världens läsare: Tilda och Anna har hållit workshops om undertextning i Stockholm under hösten och Josefine och Linus i Göteborg under våren.

Styrelsearbete

- Styrelsen har hållit åtta styrelsemöten, sju digitala och ett på plats i Stockholm i samband med julbordet.
- Vi har svarat på ett flertal mejl från medlemmar och nyfikna.
- Vi har med jämna mellanrum postat om aktuella ämnen på Facebook och på vår hemsida.
- Vi har förberett bildandet av en egen klubb genom att uppdatera våra stadgar, ha möten med Frilans Riks och Journalistförbundet, samt genom att hålla ett informationsmöte för våra medlemmar.
- Josefine har deltagit på AVTEs årsmöte.
- Linus har varit på NAViOs 25-årsjubileum i Oslo.
- Tilda har deltagit i Journalistförbundets jämställdhetsseminarium.
- Styrelsen har infört nya rutiner för att hålla koll på löpande uppgifter med hjälp av Google Tasks

Övrigt

- Anna, Linus och Josefine har haft möte om den nya upphovsrättslagen och vad den kommer att innebära för oss. Anna kommunicerar med förbundsjurist Olle Wilöf för att se till att vi hålls uppdaterade.
- Linus har intervjuats för Hörselskadades Riksförbunds tidning Auris om undertextarnas villkor och automatiserad textning.
- Linus har hållit en presentation om Medietextarnas "framgångsrecept" på SJF:s förbundskonferens.
- Vi har varit i kontakt med Gigwatch, som hade en kampanj om gigarbete inom språkbranschen generellt. Linus intervjuades av Jacob och Ella på GW för denna kampanj. Vi har även hjälpt dem att sprida sin egen enkätundersökning.
- Anna höll i en insamling till Musikhjälpen i Undertextarnas namn. Insamlingen kom upp i 3 900 kronor.

Frilans Riks sektion Medietextarna kom under hösten 2022 med besked om att de tänkte begära att få bilda en egen riksklubb (och därmed träda ut ur Frilans Riks som ju också är en riksklubb inom SJF).

Frilans Riks bjöd till sitt styrelsemöte i november in medlemmar från Medietextarnas styrelse. De förklarade varför de vill bli en egen sektion, bland annat för att de inte är journalister och därför ofta driver andra frågor. Frilans Riks styrelse förhöll sig positiv till planerna och önskar Medietextarna lycka till som riksklubb och hoppas på ett fortsatt gott samarbete.

/Frilans Riks styrelse

Mälardalens frilansklubb (frilanssektion efter sitt senaste årsmöte 2023)

Under verksamhetsåret har vi haft två årsmöten och alltså tre styrelser. Efter det extrainsatta årsmötet den 29 augusti består för närvarande styrelsen av: Beata Hansson (ordförande), Cassandra Solback (kassör), Mats Karlsson, Rickard Jakbo, Fredrik Thorén och Tomas Wederus.

Den 13 juni arrangerade vi ett föredrag i ABF-huset. SVTs grävchef Jenny Küttim berättade om sin bok där hon beskrev uppväxten i Jehovas vittnen, ett gräv som var känslomässigt plågsamt för henne och fyllt av svårigheter.

Måndagen den 29 augusti höll vi ett extra årsmöte, i form av ett hybridmöte, på plats i Stockholm, digitalt för de som inte var med fysiskt. Mötet utlystes på grund av att medlemmarna i styrelsen under en tid upplevt en splittring och omfattande förtroendekris där olika åsiktsyttringar till slut gjorde arbetssituationen ohållbar. Punkter som togs upp under detta årsmöte var val av i stort sett helt ny styrelse, men också en helt annan fråga nämligen den att dela på Mälardalens frilansklubb så att boende i Uppsalaområdet skulle få en egen sektion: Mellansveriges frilansjournalister.

Inför det extra årsmötet tog vi fram ett förslag på nya stadgar. Dels på grund av att förbundet gjort om frilansorganisationen, där gamla klubbar (som vi) nu heter sektioner, dels har nya mönsterstadgar för förbundets olika nivåer tagits fram. Särskilt ville vi förtydliga några punkter så att medlemsinflytandet framgår bättre.

Den 24 oktober ordnades ett medlemsmingel i Stora baren på restaurang Pelikan i södra Stockholm.

Vi bjöd den 30 november in till seminarium och panelsamtal under rubriken Starta egen publikation (*bilden*). Kan en egen tidning, podd eller annan mediekanal vara ett sätt öka den journalistiska kvaliteten?

2022 avslutades med medlemsmiddag på Södermalm den 14 december.

Under hösten har diskussioner förts kring resursfördelning och att orientera oss i vår nya ekonomiska situation. Bland annat behöver vi fundera över antalet ledamöter i en framtida styrelse.

Frilans Syd

Under perioden har det hållits tio styrelsemöten. Under större delen av mandatperioden har styrelsen sett ut som följer:

- Björn Hellström, ordförande
- Andrea Kollmann, kassör
- Soledad Cartagena, sekreterare
- Erik Mårtensson, ledamot
- Margareta Flygt, adjungerad ledamot

Under perioden hölls Frilans Syd-talk 5, 6, 7 och 8, alla digitala som tidigare. Totalt har nu 43 av Frilans Syds medlemmar talat på något av Frilans Syd-talk.

24 maj hölls i samarbete med Frilans Riks ett öppet möte på Kafé Kungsgatan i Malmö för att belysa situationen för upphovsrätten. Med tre experter från centralt håll diskuterades frågan under ledning av Soledad Cartagena från Frilans Syds styrelse. Frilans Syd bjöd på enklare förtäring åt ett 30-tal medlemmar.

20 oktober anordnade Frilans Syd speeddating på Kafé Kungsgatan i Malmö. Tanken var att ge medlemmar en chans att förutsättningslöst träffas för att inspiration och bollande av jobbidéer. Ett tiotal medlemmar hade en trevlig kväll med korta möten där alla pratade med alla under tre minuter. Frilans Syd bjöd på buffé och alkoholfri dryck.

23 november anordnade Frilans Syd en digital pitchkurs på två timmar under ledning av medlemmen Tora Villanueva Grahn (*bilden*). Kursen var gratis för medlemmar, men öppen för utomstående som då fick betala 500 kr per person.

6 december hölls julavslutning på restaurang Välfärden i Malmö. Alla medlemmar var inbjudna för subventionerat pris: 99 kronor. Omkring 40 personer kom till evenemanget

Vid styrelseårets start i mars 2022 var medlemsantalet 295 samt åtta stödmedlemmar. I februari 2023 var medlemsantalet 284 samt åtta stödmedlemmar.

Södra Norrland

Södra Norrlands frilanssektion har under året genomfört frilansluncher i syfte att skapa sociala nätverk mellan medlemmar. Luncher har hållits två gånger i Sundsvall och en gång i Gävle respektive Östersund. Den första lunchen i Sundsvall var i maj och där avtackades före detta ordföranden Karin Käsby för lång och trogen tjänst i sektionen.

Vid de andra luncherna, som anordnades i slutet av året, diskuterades vilken inriktning på styrelsearbetet medlemmarna tycker vi ska ha. Från flertalet medlemmar som deltog (17 stycken) framkom önskemål om att styrelsen ska arbeta med att ordna sammankomster för medlemmarna för att ge sociala mervärden.

Ordförandeskapet har varit delat mellan Britt Mattsson och Mikael Lundh. Kassör och registeransvarig har varit Fredrik Mårtensson. Övriga ledamöter har varit Therése Ny, Mats Andersson, Abdullatif Haj Mohammed och Björn Lundbeck. Styrelsen har haft sju styrelsemöten. Karin Käsby och Olof Axelsson har fungerat som valberedning.

Ombud på Frilans Riks årsmöte var Karin Käsby, Britt Mattsson och Abdullatif Haj Mohammed. Ombud på Journalistförbundets förbundskonferens den 27–29 september har varit Britt Mattsson efter att en anmäld person blivit sjuk.

I början av 2022 hade sektionen 55 medlemmar plus två intressemedlemmar. Antalet var vid årets slut

46 medlemmar. Ett flertal av de som utgått ur sektionen har övergått i andra sektioner i Svenska Journalistförbundet, vilket bland annat inträffar när anställning erhålls.

Värmland

Facklig frukost och facklig lunch. I Karlstad. Och två tusenlappar till Ukraina.

Det började med ett formellt frukostårsmöte den 14 mars där vi höll de stadgeenliga årsmötesförhandlingarna. Sedan blev det lunch den 31 mars. Då bjöd vi in de fotografer som genom PFK och BLF blivit medlemmar i Journalistförbundet och vars medlemmar finns i Värmland till en lunch där vi berättade om oss. Sedan berättade vår inbjudna gäst, författaren och resejournalisten Per J Andersson, hur han har gjort sitt stora intresse till en expertkunskap som inte bara gett honom möjlighet att resa, vilket han gillar allra mest, utan också kunnat skriva den internationella bäsäljaren om mannen som för kärleks skull cyklade från New Delhi till Borås.

Värmlandssektionen bjöd både på frukost och lunch.

Före årsmötet beslöt styrelsen att skänka 1 000 kronor till journalistfacket i Ukraina genom Journalistförbundets insamling. På årsmötet beslöt vi att ge ytterligare en tusenlapp till kollegor i Ukraina, nu genom Reportrar utan gränsers insamling till skyddsutrustning för journalister. 26 medlemmar är vi i Värmland.

Norra Norrland

Sektionerna i Västerbotten och Norrbotten har tidigare gått samman och nu officiellt bytt namn till sektion Norra Norrland. Sektionen, Västerbotten och Norrbotten, hade vid årsskiftet 33 medlemmar från Kiruna i norr till Umeå i söder. Avstånden har gjort det svårt att samlas kring aktiviteter, men vi har bland annat satsat på fortsatt samarbete med PK Norra Norrland. Styrelsen har bestått av ordförande Bertholof Brännström, kassör Erland Segerstedt, samt ledamöterna Arne Müller, Liselott Holm, Johanna Lindqvist och Ulrika Vallgård.

Årsmötet hölls i Umeå den 22 februari och i samband med detta genomfördes ett etiskt samtal kring SM-veckan i rally som samtidigt pågick i Umeåområdet. Temat var motorsportens klimatpåverkan och hur oberoende sport- och motorjournalistiken egentligen är. Frilans Riks ordförande Gert Lundstedt deltog i samtalet.

I början av juni arrangerade vi tillsammans med Riks ett välbesökt journalistmingel. Utgångspunkten var EUs upphovsrättsdirektiv och vad det skulle kunna betyda för oss frilansjournalister när det blir svensk lag. SJFs upphovsrättsjurist Olle Wilöf deltog via länk. Riks ordförande Gert Lundstedt och BLF_Fotografernas Putte Salminen fanns på plats för att berätta om den nya hoppfulla lagen.

Samma kväll frågades också några av DN:s Norrlandsreportrar samt ansvariga chef ut om tidningens Norrlandssatsning.

Lördagen den 19 november arrangerade vi tillsammans med PK Norra ett välbesökt journalistseminarium i Skellefteå. Temat var skogen och naturresurserna, samt de allt vanligare hatattackerna mot journalister. Medverkade gjorde DN:s Lisa Röstlund samt SVT:s Martin Falkind. Deras föredrag följdes av en paneldiskussion om redaktionernas klimat- och miljöbevakning. Är den tillräckligt bra?

Frilanssektionens punkter var dels en kortare utfrågning av SVT:s Eva Löfroth och Maria Höglund om den dokumentär om Hagamannen som de just nu arbetar med, dels en paneldiskussion om alla påhopp på journalister och medier, inte minst under valrörelsen. Medverkade här gjorde Marit Israelsson, tidigare reporter vid SVT, Anna Sunna, ordförande för den samiska journalistföreningen samt medieforskaren Jesper Enbom vid Umeå universitet.

Vid Frilans Riks årsmöte representerade Erland Segerstedt, Ulrika Vallgård och Bertholof Brännström sektionen. Bertholof deltog också i sektionsträffen den 3 maj. Johanna Lindqvist var sektionens jämställdhetsombud och deltog i detta gemensamma arbete. Bertholof medverkade i arvodeskampanjens arbete.

Västra Frilans

Årsmötet på kvällen den 23 februari 2022 gästades av den belarusiske exilförfattaren och journalisten Sasja Filipenko. Vi pratade om pressfrihet och aktivism, om Belarus och förstås Ukraina – och sällan har en intervju blivit så inaktuell så snabbt och av en så brutal anledning.

Till styrelse valdes Bella Stenberg (ordförande), Maria Hymna Ramnehill (vice ordförande), Marita Wass (kassör), Ylva Bowes och Nana Eshelman Håkansson. I maj valdes Katarina Arvidson in som adjungerad ledamot.

Styrelsen hade fyra protokollförda styrelsemöten och ett par arbetsmöten. En trevlig tradition på digitala möten var att visa upp sina husdjur.

I april skänktes 2 000 kr till Journalistförbundets insamlingsfond.

Under våren påbörjades en återupplivning av nätverket för GPs kulturfrilansar.

Styrelseledamöter från Västra har deltagit i Riks arvodeskampanjmöten och arbetat med att kartlägga LRF och GP. På Västras initiativ uppmanade Frilans Riks i januari 2023 medlemmarna att tipsa om redaktörer som kunde ha nytta av Redaktörsguiden som Riks sedan skickade ut.

Ombud på Frilans Riks årsmöte var Maria Bard, Terje Carlsson, Urban Hamid, Maria Hymna Ramnehill och Nana Eshelman Håkansson. Bella Stenberg omvaldes som ledamot i styrelsen för Frilans Riks och Nana Eshelman Håkansson valdes in som ny suppleant. Ihop med Medietextarna och Frilans Syd lade Västra fram en motion om att Frilans Riks årsmöten av demokratiska skäl även fortsatt ska vara hybridmöten. Motionen bifölls.

Flera personer från Västra var aktiva i talarstolen, och under middagen efteråt fick vi beröm för god sammanhållning.

18 maj höll Västra i samarbete med Frilans Riks i ett samtal om upphovsrätt på Crippas Café i Göteborg, där det också bjöds på vegansk mat. Först pratade Urban Hamid om att frilansa i en konfliktzon. Han fick nyfikna frågor från publiken där flera studenter ingick. Därefter följde ett panelsamtal med Journalistförbundets jurist Olle Wilöf, Putte Salminen, BLF_Fotograferna och Gert Lundstedt, Frilans Riks.

Arbetet under resten av verksamhetsåret präglades tyvärr av en konflikt som uppstod i samband med upphovsrättskvällen mellan representanter för Frilans Riks och delar av Västras styrelse. Styrelsen har på grund av detta, plus efter sommaren av andra anledningar, decimerats. Det ledde också till att inga fler aktiviteter genomfördes innan årsmötet 2023 då Josephine Freje föreläste om att gräva som frilans.

På årsmötet bytte sektionen namn från Västra Frilansklubben till Västra Frilans samt sänkte medlemsavgiften från 22 kronor till tio kronor.

I december 2022 hade Västra Frilans 217 medlemmar och två stödmedlemmar.

Östergötland

Sektionens verksamhet har lagts ned. Vid senaste årsmötet den 26 april 2022 fanns bara en aktiv styrelseledamot kvar. Årsmötet hade enbart två deltagare och kunde inte välja någon ny styrelse.

Arbete pågår för att avveckla sektionen och fördela dess tillgångar och knappt 50 medlemmar på grannsektionerna.

Mellansveriges frilansjournalister

Verksamhetsberättelse 29 augusti–31 december 2022.

På ett extra årsmöte med Mälardalens frilansklubb den 29 augusti knoppades en ny förening av 112 medlemmar flyttades över till en ny sektion, Mellansveriges frilansjournalister (MSFJ). MSFJ omfattar Uppsala län, Västmanland, Dalarna och Örebro län samt Sigtuna, Vallentuna och Norrtälje kommuner.

En interimsstyrelse bildades med Monica Atterberg (ordförande), Stefan Magnusson, Patrik Björnström, Lisa Beste, Natalie von der Lehr och Teymor Zarré övriga ledamöter. MSFJ har haft åtta protokollförda digitala styrelsesammanträden.

En stor del av hösten ägnades åt administration kring den nya sektionen, som till exempel att skriva stadgar samt att komma överens om resursfördelningen mellan Mälardalens frilansklubb och Mellansveriges frilansjournalister. En hemsida togs fram liksom en logga.

MSFJs årsmöte den 2 december hölls i Litteraturens hus i Uppsala. Då valdes följande styrelse: Monica Atterberg, ordförande Lisa Beste, sekreterare, Patrik Björnström, kassör, Natalie von der Lehr och Teymor Zarré övriga ledamöter. Stadgarna antogs för första gången.

Journalistdagen den 2–3 december vände sig till både journalister och allmänhet i hela Sverige och hölls både digitalt och på plats i Litteraturens hus i Uppsala. Programmet kommer att kunna ses i efterhand under begränsad tid.

Fredag 2 december

14.30–16.30 Desinformation och verktyget Nyhetsvärderaren, Thomas Nygren

Bella Stenberg intervjuar belarusiske författaren och journalisten Sasja Filipenko som tolkas av översättaren av Mikael Nydahl.

Foto: Dick Gillberg

Lördag 3 december

- 10–11 Så tar du bättre bilder med mobilen, Hasse Hedström
- 11–12 Förhandla som ett proffs, Harald Kjellin
- 13–14 Vem äger mina texter och bilder? Olle Wilöf, Gert Lundstedt, Hasse Hedström
- 14–15 Så kan en lokaltidning vinna läsare med goda reportage, Björn Häger
- 15–16 Vetenskapsjournalistik – Fakta och fällor, Natalie von der Lehr och Lisa Beste
- 16–17 Att skriva skönlitterärt om frågor som engagerar, Monica Atterberg samtalande med författaren Marja Beckman

I samband med Journalistdagen ordnades ett bokbord utanför Litteraturens hus.

Kommunikation

Webbplatsen frilansriks.se

Fackliga nyheter och rapporter om styrelsens arbete publiceras på Frilans Riks webbplats frilansriks.se. De medlemsmejl som skickas ut vid varje styrelsemöte publiceras på sajten och delas på Twitter.

E-post och e-postlistor

Styrelsen har liksom tidigare den gemensamma e-postadressen info@frilansriks.se för att lätt kunna nås för allehanda frågor. Mejl som skickas dit hanteras av styrelseledamoten som administrerar mejllistorna, som vidarebefordrar till hela styrelsen, fortlöpande, där ansvar för att besvara eventuella frågor fördelas.

Styrelsen beslutade att lägga ner de mejllistor som i flera år har varit inaktiva eller aldrig har varit aktiva. De mejllistor som har haft aktivitet under året finns kvar.

För alla frågor som rör listorna hänvisas till admin@frilansriks.se.

Sociala medier med mera

Frilans Riks styrelse administrerar Facebookgruppen Frilans Riks – Journalistförbundet för och av frilansjournalister som är intresserade av fackliga frågor.

Anställda journalister som är fackligt förtroendevalda inom Journalistförbundet är tillåtna i gruppen för att exempelvis lättare kunna arbeta med frilansarnas frågor via arbetsplatsklubbarna. Journaliststudenter hälsas också välkomna eftersom det är viktigt att just de lär sig att ta betalt liksom att måna om upphovsrätten för att undvika att marknaden dumpas.

I slutet av februari 2023 bestod gruppen av 1 343 medlemmar (1 323 i februari 2022).

Nyheter från Frilans Riks, Journalistförbundet Frilans och andra relevanta aktörer förmedlas regelbundet via Twitter, [@frilansriks](https://twitter.com/frilansriks), som i februari 2022 hade 814 följare. Föregående år var antalet följare 817.

På Twitter delar vi även allt som läggs ut på sajten.

Instagramkontot [@frilansriks](https://www.instagram.com/frilansriks) hade 508 följare i februari 2022. I mars 2022 var motsvarande antal 460.

Instagramkontot har under året främst använts för att kommunicera viktiga nyheter från Frilans Riks verksamhet.

Årets vinnare

Frilans Riks vill i samband med sina årsmöten lyfta fram frilansar och redaktörer som gör skillnad. Juryn bestod av Årets frilans 2021 Jojje Olsson, Göran Schüsseleder (sammankallande) och Mette Carlbon.

Årsmötet valde Årets frilans Martin von Krogh, Leonarda Arcidiacono (sammankallande) och Sara Grant till jury för Årets frilans och Årets redaktör år 2022.

Frilans Riks delar också ut anti-priset Årets fulavtal. År 2022 delades det priset ut för tredje gången.

Årets frilans

Årets frilans 2022 tilldelades Martin von Krogh, dokumentär-

filmare och fotograf. Juryns motivering löd:

Martin von Krogh har genom åren visat oss konfliktområden, naturkatastrofer och utsatthet, inte sällan med vardagen som utgångspunkt. Från Gaza, Irak, Afghanistan till Fukushima, Haiti, Mali och Kenya. Han är inte bara där det händer, som nu i Ukraina, utan även där det hände, som då i Chile, i dokumentärfilmen *De stulna barnen*.

Genomgående för Martins bilder, oavsett om de är rörliga eller ej, är att de håller högsta bildkvalitet. Men framför allt: de engagerar.

Årets redaktör

Årets redaktör 2022 tilldelades Tom Knutson, chefredaktör på tidskriften *Advokaten*. Juryns motivering löd:

Tom Knutson är alltid tydlig med vad han vill ha. Han skriver tydliga välformulerade brevier och är mån om att vara ett konstruktivt bollplank under processen. Tom är heller inte främmande för att tänka om ifall huvudvinkeln inte håller. Dessutom följer han frilansrekommendationen och är oftast frikostig med antalet timmar.

En av hans frilansar sammanfattar Tom som den mest kompletta redaktören hen jobbat med. Han är med andra ord väl värd utmärkelser!

Årets fulavtal

Årets fulavtal 2022 tilldelades contentbolaget Make Your Mark, ett bolag inom Aller Media. Motiveringen löd: Sedan 2019 anlitar Lärarförbundet Make Your Mark för att driva och producera förbundets publikationer. Därefter har frilansarvodena halverats och frilansjournalister som utför uppdrag för Lärarförbundet pressas skriva under Make Your Marks oskäligen fulavtal.

Så här står det i avtalet:

"För det Redaktionella Material som omfattas av detta Avtal förvärvar Make Your Mark full nyttjanderätt. Detta innebär att Make Your Mark kan använda det Redaktionella Materialet för offentliggörande och publicering inom ramen för redaktionell innehållsproduktion i alla former av Lärarförbundets medier, inklusive, men inte begränsat till, i tryck, digitalt och i sociala medier.

Make Your Mark har även rätt att lagra och distribuera det Redaktionella Materialet i elektroniska arkiv och andra aktuella databaser, oavsett om dessa är interna eller externa, i syfte att kunna använda det Redaktionella Materialet även efter det att Uppdraget genomförts och efter detta Avtals upphörande.

Make Your Mark har ... rätt att helt eller delvis upplåta eller överlåta sina rättigheter eller skyldigheter till andra bolag inom samma koncern, till annat närstående bolag eller till bolag som helt eller delvis förvärvar Make Your Marks rörelse."

Make Your Mark ägs av Aller media, en av Nordens största mediekoncerner som räkenskapsåret 2020/2021 gjorde sitt bästa rörelseresultat i koncernens historia någonsin: 141 miljoner kronor plus. Frilans Riks syn på Make Your Marks sätt att bedriva journalistik och publicistik är: oanständigt och oskäligt. Vår uppmaning till Make Your Mark är: uppträd anständigt och betala skäligt!

Motiveringen kungjordes i Stockholm i samband med Frilans Riks årsmöte. Mottagare av Årets fulavtal var Make Your Marks vd Evelina Stucki. När Frilans Riks mejlade Make Your Marks vd med en förfrågan om att överlämna diplommet och prata arvoden och upphovsrätt blev svaret:

Det var väldigt tråkigt.

Jag skippar diplommet.

Ha en fin onsdag.

/Evelina

Årsbokslut

Frilans Riks

802010-4751

Styrelsen för Frilans Riks får härmed lämna sin redogörelse för föreningens utveckling under räkenskapsåret 2022-01-01 - 2022-12-31.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (sek).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	SIDA
- Resultaträkning	2
- Balansräkning	3 - 4
- Noter	5
- Underskrifter	5

RESULTATRÄKNING

1

	2022-01-01 2022-12-31	2021-01-01 2021-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		
Nettoomsättning	910 975	905 400
Övriga rörelseintäkter	6 164	41 781
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.	917 139	947 181
Rörelsekostnader		
Övriga externa kostnader	-265 964	-190 618
Personalkostnader	-731 863	-781 173
Summa rörelsekostnader	-997 827	-971 791
Rörelseresultat	-80 688	-24 610
Finansiella poster		
Räntekostnader och liknande resultatposter	-646	-1 053
Summa finansiella poster	-646	-1 053
Resultat efter finansiella poster	-81 334	-25 663
Resultat före skatt	-81 334	-25 663
Årets resultat	-81 334	-25 663

BALANSRÄKNING

1

	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR		
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	–	20 000
Övriga fordringar	30	635
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	38 975	42 050
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>	<i>39 005</i>	<i>62 685</i>
 <i>Kassa och bank</i>		
Kassa och bank	435 478	491 581
<i>Summa kassa och bank</i>	<i>435 478</i>	<i>491 581</i>
Summa omsättningstillgångar	474 483	554 266
 SUMMA TILLGÅNGAR	474 483	554 266

	2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Eget kapital vid räkenskapsårets början	334 745	360 408
Årets resultat	-81 334	-25 663
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	253 411	334 745
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	1 919	2 932
Övriga skulder	26 816	49 743
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	192 337	166 846
Summa kortfristiga skulder	221 072	219 521
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	474 483	554 266

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Enligt BFNAR 2017:3

Årsbokslutet är upprättat enligt Bokföringslagen och BFNAR 2017:3, Årsbokslut.

Not 2 Rapport om årsbokslutet

Rapport om årsbokslutet enligt Rex - Svensk standard för redovisningsuppdrag har upprättats av Srf Auktoriserad Redovisningskonsult:

Jeanette Odén, Pragati AB

UNDERSKRIFTER

Stockholm 2023-03-27

Gert Lundstedt

Henrik Simonsen

Hasse Hedström

Leonarda Arcidiacono

Marja Beckman

Gunilla Kracht

Bella Stenberg

Therese Quennerstedt

Inkomna motioner

till årsmötet 2023

Motion 1

Alkoholpolicy inom Frilans Riks

Det finns inom frilanskollektivet frågetecken kring huruvida Journalistförbundet har en alkoholpolicy. Det har förbundet och den är restriktiv.

Alkohol skapar många problem. Vi tycker därför det är viktigt att vi i Frilans Riks klargör att varken vi eller sektionerna bjuder på alkohol i något sammanhang. Vi vill inte bidra till att förvärra beroendeproblematiken. Vi vill inte att medlemmarnas pengar ska användas till alkohol.

Vi föreslår därför:

- att Frilans Riks och dess sektioner inte i något sammanhang använder medlemspengar till alkohol.

Styrelsen för Frilans Riks

Motion 2

Kris- och konflikthantering på förbunds nivå

SJF består av flera klubbar och sektioner där medlemmar arbetar mer eller mindre ideellt. I alla organisationer föreligger risk för konflikter. Medlemmarna i de olika styrelserna och föreningarna behöver ha tid att fokusera på förtroendeuppdragen och besitter i allmänhet inte den kompetens som krävs för att hantera och lösa kriser och konflikter. Därför bör det finnas en beredskap på förbunds nivå. Frilans Riks förslag är att förbundet tar ansvar för kris- och konflikthantering.

Om förbundet inte har kapacitet att lösa detta internt bör extern hjälp sökas.

Vi yrkar därför:

- att Frilans Riks årsmöte uppmanar förbundsstyrelsen att på förbunds nivå införa kris- och konflikthantering enligt ovanstående.

Styrelsen för Frilans Riks

Motion 3

Stadgeändringar för Frilans Riks

Frilans Riks stadgar anger nu antalet styrelseledamöter till åtta ordinarie ledamöter samt två suppleanter. Med anledning av eventuella svårigheten att rekrytera ett tillräckligt antal ledamöter behöver stadgarna skrivas om. Detta för att antalet ledamöter i stadgarna är för stort och det därför finns en risk att antalet kan bli tvingande.

Utöver det finns det i stadgarna en paragraf (7) som syftar på arbetsplatsstyrelser som kan företräda medlemmar vid lokala förhandlingar vilket frilansstyrelsen inte kan.

Vi yrkar därför:

- att § 6: *Styrelse* ändras enligt följande: ordförande, sekreterare, kassör och jämställdhetsombud och en till tre ledamöter och en till två suppleanter (det vill säga minst fem ordinarie styrelseledamöter).
- att § 7: *Förhandlingar* tas bort.

Styrelsen för Frilans Riks

Motion 4

Organisationsnummer 802018-0660

Motion till Frilans Riks: Hybridmötesteknik

Efter coronapandemin har det blivit vanligt att hålla årsmöten, och även den del andra aktiviteter, som hybridmöten. Det ställer krav på lokalen, arrangörernas tekniska kompetens, tid för förberedelser, och ekonomi om externa kompetens hyrs in.

Frilans Riks årsmöte 2022 och Mälardalens frilanssektions extra årsmöte 2022 genomfördes som hybridmöten, vilket vållade en hel del tekniska problem och olägenheter för både deltagare i lokalerna och via länk. Mälardalen försökte hålla årsmötet 2023 som hybridmöte, men det stupade på kostnaderna i förhållande till budget.

Även om pandemin är över så är det önskvärt att hålla hybridmöten, då det ger medlemmar på andra orter större chans att delta i möten och aktiviteter.

Mälardalens frilanssektion föreslår därför

att Frilans Riks, i samarbete med sektionerna, under 2023 tar fram en checklista för hur ett hybridmöte ordnas på bästa möjliga sätt. Det innefattar överväganden inom såväl teknik som sektionernas tid och ekonomi.

att en arbetsgrupp för detta med Frilans Riks och företrädare för sektionerna bildas snarast.

att Frilans Riks ser över möjligheterna att ingå avtal med någon rikstäckande part, exempelvis ABF, om förmånliga priser för hyra av lokaler för årsmöten och aktiviteter.

att Frilans Riks köper in lättanvänd teknik som sektionerna kan låna.

Stockholm 6 mars 2023

Styrelsen för Mälardalens frilanssektion

Frilans Riks styrelses yttrande över motion 4

Frilans Riks styrelse håller med om att hybridmöten har blivit det nya normala och det ger helt andra och bättre möjligheter för medlemmar att delta på möten utan att ödsla tid och resurser på resor till och från möteslokaler. Vi ser positivt på att i samarbete med sektionerna titta på hur hybridmöten bäst kan lösas och genomföras. Frilans Riks har redan inför årsmötet 2023 tagit fram vissa riktlinjer för hybridmöten.

Frilans Riks fokus har dock inte legat på inköp av teknik eller avtal för hyra eller dylikt. Frilans Riks styrelse ser positivt på en utredning tillsammans med sektionerna men vill gärna avvakta med inköp och hyresavtal och låta dessa två frågor ingå i utredningen.

Frilans Riks styrelse föreslår årsmötet:

- att bifalla de första två att-satserna
- att anse att-sats tre och fyra besvarade i och med att de två första att-satserna bifalls.

Frilans Riks styrelse den 13 mars 2023

Motion 5

Tidningen Journalisten och kollen

"Journalisten är både en facklig- och en yrkestidning som initierat speglar och bevakar journalisternas villkor, inriktning och kvalitet. Journalisten är den största medietidningen i Sverige. Målgruppen är Sveriges alla journalister samt maktbärare". Med den beskrivningen anser jag att man kan ställa höga förväntningar på tidningens innehåll. Speciellt när det gäller självklara saker, som det är för alla deras läsare med Journalistförbundets presskort: att arbeta enligt de yrkesetiska riktlinjerna. Som att låta namngivna personer få bemöta anklagelser.

Ett exempel är när jag, i tidningen Journalisten nr 4-2021, i min roll som valberedare i en sektion anklagas för att vara en kuppman. En mycket allvarlig anklagelse. Än värre, en anklagelse som jag inte givits möjlighet att bemöta. Alls. Fortfarande, då anklagelsen än i dag, två(!) år senare, går att läsa på deras hemsida: journalisten.se/fordjupning/anvands-pengarna-till-ratt-saker-jag-vet-faktiskt-inte samt i magasin- och tidningsappen Readly. Och detta trots att såväl journalisten bakom reportaget och den då ytterst ansvariga för publiceringen, före detta chefredaktör Helena Giertta, uppmärksammats om ovanstående "missar".

Nämnas kan att jag inte var ensam om att förtalats. När det dessutom visade sig att intervjupersoner inte kände igen sina egna citat är det, mildt sagt, häpnadsväckande. Speciellt när det handlar om Sveriges största medietidning.

Jag hoppas därför att även årsmötet delar min förhoppning om att Journalisten, i och med tillsättandet av en ny chefredaktör, får bättre koll på:

- de etiska riktlinjerna som branschen själv dragit upp
- vilka de förtroendevalda företrädare och hur/av vilka de blir valda.

Göran Schüsseleder, kombinator och numera medlem i Allmänna klubben samt i-medlem i Mälardalens frilanssektion

Frilans Riks styrelses yttrande över motion 5 sker på årsmötet.

Rapporter

Journalistförbundet Frilans

Journalistförbundet Frilans är den del av förbundskansliet som uteslutande ägnar sig åt frilansfrågor. Vår huvudsakliga uppgift är att hjälpa enskilda medlemmar på olika sätt. De flesta frågorna handlar om arvoden och upphovsrätt men vi har också hjälpt till med att driva in obetalda fakturor, stötta i trygghetsfrågor och hjälpa studenter på väg ut i frilanslivet.

En annan del i detta uppdrag är att erbjuda kompetensutveckling till våra medlemmar, eftersom man som frilans måste stå för den typen av utbildning själv. Under 2022 fortsatte coronapandemin att till viss del påverka våra medlemmar, främst på grund av att de två tidigare åren var mycket ansträngda för många frilansare, men det mest akuta läget avklingade under året.

Under 2022 har Journalistförbundet Frilans bestått av tre personer fördelat på två tjänster: Fram till den 1 april arbetade Victoria da Silva (100 procent) och Elisabet Wahl (60 procent). Victoria jobbade främst med rådgivning och förhandlingar för medlemmar samt en hel del strategiska samarbeten med andra organisationer. Elisabet anordnade kurser men svarade även i Frilansjouren och har haft en hel del kontakt med frilansfackliga.

Efter den 1 april tillkom Susanna Hedin (100 procent) medan Elisabet var kvar i verksamheten (60 procent). Detta eftersom Victoria vikarierade som förhandlare inom en annan avdelning på förbundets kansli. Susanna arbetade främst med kurser men arbetade även med rådgivning. Elisabet tog över delar av Victorias tjänst.

Medarbetarna på Journalistförbundet Frilans har i olika sammanhang varit inblandade i frågestunder och presentationer för studenter och andra nya frilansare, både digitalt och på plats. Vi har haft tät kontakt med de frilansfackliga, främst genom samverkansmöten med Frilans Riks och träffar med den nya frilansklubben BLF_Fotograferna.

Kurser

Att erbjuda våra medlemmar kompetensutveckling är viktigt. Under året har vi genomfört 25 kurser inom en mängd olika områden. Dessa har mestadels varit digitala, men också arrangerats på plats i Stockholm, Göteborg och Malmö. En del av kurserna har varit uppdelade på flera kurstillfällen, både digitala och fysiska. Det har fungerat bra och gett deltagarna en fördjupad kunskap.

För dem som fått förhinder att delta vid något av kurstillfällena har vi i flera fall kunnat erbjuda en inspelning av

kursen att ta del av efteråt. Detta har gällt de digitala tillfällena. Det har inte varit några tekniska problem med att hålla kurser digitalt. Både deltagare och kursledare har haft god erfarenhet av digitala utbildningar.

Intresset för att delta i våra kurser har varit stort med totalt 531 deltagartillfällen. Utifrån svaren på de enkäter vi skickat ut, som 61 procent av deltagarna svarat på, har kurserna varit uppskattade. På frågan om vad de tyckte om kursen som helhet har hela 91 procent satt minst 4 i betyg på en skala 1–5. Snittbetyget blev 4,18. Kurserna som fick högst betyg var Informationspåverkan, Inspirationsföreläsning: Att granska vården och Att granska extremhögern, alla med 4,7 i betyg.

Här är årets genomförda kurser:

26 januari:	Praktisk upphovsrätt
31 januari:	Grundkurs i journalistiskt foto
7 februari:	Videojournalistik med mobilen
17 mars:	Använd din Mac smartare
22 mars:	Ekonomi i eget företag
31 mars:	Få fart på säljet
6 april:	Deklarationskurs
19 april:	Instagram för bildjournalister
26 april:	Sälj ditt material vidare
25 maj:	Utrikeskorre – så funkar det
31 maj:	Säkerhetskurs: Lär dig knepen som minskar riskerna på fältet
2 juni:	Driv ditt eget fotoprojekt
14 juni:	Informationspåverkan
31 augusti:	Att läsa, bedöma och kommunicera vetenskap
8 september:	Inspirationsföreläsning: Att granska vården
13 september:	Storytelling om dig själv för fler uppdrag
27 september:	Storytelling om dig själv för fler uppdrag
30 september:	Skriva reportagebok
11 oktober:	Videoproduktion för fotografer
13 oktober:	Videoproduktion för fotografer
26 oktober:	Att granska extremhögern
10 november:	Prova på Open Source Intelligence (OSINT)
17 november:	Arbete i riskzoner
30 november:	Jobba mer hållbart
1 december:	Våga gräva som frilansjournalist

Frilansjouren

I slutet av 2021 gick Frilansjouren över till att enbart ha telefontid en dag i veckan, på tisdagar mellan klockan 10.00 och 12.00. Detta för att frigöra tid i stället för att låsa upp förmiddagarna och därmed tvingas lägga många möten på eftermiddagarna. Den här förändringen har fungerat väldigt bra och vi har kunnat hjälpa de flesta som kontaktar oss redan samma dag eller dagen efter.

Det är även många ickemedlemmar som hör av sig till oss. Även om vi inte hjälper dem på samma vis som vi hjälper medlemmar har vi sett detta som ett sätt att visa nyttan att vara medlem och därför har vi i viss utsträckning försökt svara alla som hör av sig.

Det har dock periodvis varit hårt tryck på jouren, speciellt under hösten. Frågorna har främst gällt kontraktsgranskning och arvoden men det har också förekommit frågor om moms, obetalda fakturor och otillåten användning av frilansars material.

Verktygen

Precis som tidigare år är det Frilansrekommendationen och Frilanskalkylatorn som är våra mest populära verktyg. Antalet profiler i Frilanskatalogen har ökat och ligger nu på över 450. Det är med andra ord en bit kvar till det uppsatta målet 500 profiler, men vi fortsätter att jobba med det.

Tyvärr fortsätter det att gå trögt för Arvodesguiden. Precis som tidigare är det många, framför allt de som är nya i branschen, som vill kolla upp arvoden. Det är däremot fortsatt svårt att få in nya rapporter. Vi har fortsatt att sprida information om guiden, men det är svårt att nå ut.

Kommunikation

Vi har regelbundet skickat ut nyhetsbrev till våra medlemmar. Dessa har handlat om allt från kurser och stipendier till viktiga nyheter för den som frilansar. Statistiken visar att det är det mesta lästa nyhetsbrevet som skickas ut från förbundet.

Under året skickade vi ut 16 brev som öppnades av i snitt 64 procent av mottagarna. Det brev som toppar listan lästes av så många som 77 procent.

Vi har också producerat en hel del artiklar till nyhetsdelen på sjf.se. Detta för att lyfta viktiga frågor, speciellt sådana som är vanliga i jouren just då och som vi bedömer att så många frilansar som möjligt bör ta del av. För att öka kunskapen om vårt arbete, våra verktyg och lyfta viktiga ämnen finns vi också med i flera olika digitala kanaler, bland andra Twitter, Facebook och Instagram.

Samarbete med andra organisationer

Elisabet Wahl har suttit i KLYS arbetsutskott under större delen av året och har genom det uppdraget arbetat med att lyfta frilansars utsatthet och villkor tillsammans med andra organisationer som organiserar kulturskapare. Under året har det varit många remisser som berör frilansar att svara på och här har vi stundtals samarbetat med KLYS.

Journalistförbundet har bland annat suttit med i referensgruppen för SOU 2021:07 "Ett trygghetssystem för alla – översyn av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst" där vi framförallt har lyft problematiken för kombinatorer att få en SGI fastställd på samtliga inkomster.

Vi tar även upp relevanta frågor som rör frilansare och egenföretagare i TCO-sammanhang.

Försäkringskommittén

Urban Hamid från Västra frilansklubben valdes av Frilans Riks vid förra årets årsmöte att vara Journalistförbundets förtroendevalda representant i försäkringskommittén under ett år. Försäkringskommitténs uppgift är att utveckla och förbättra försäkringsprodukterna som erbjuds SJF-medlemmarna genom lyhördhet gentemot medlemmar, Journalistförbundet och Gefvert, gå igenom resultat och skadeutveckling, bedöma skador avseende missnöjda medlemmar och överklagade skador.

Journalistförbundet och försäkringsförmedlaren Gefvert & Partners, samt vid behov försäkringsgivarrepresentant, träffas två gånger om året i en försäkringskommitté. Antalet företagsförsäkringar bland medlemmarna ligger liksom tidigare år på knappt 338 försäkrade.

Provisionspengarna

På mötena diskuteras även vad som kan göras för provisionspengarna som består av fem procent av betald premie under ett försäkringsår (1 maj–30 april) som förbundet får. I år har det inkommit 65 028 kronor.

Stipendier

På ett av mötena väckte Gefvert idén om att de ville bidra med årliga stipendier till ett totalt värde av 22 000 kronor. Av dessa pengar har kommittén antagit Frilans Riks förslag om att Årets frilans – från och med 2022 – ska få 4 000 kronor, dessutom och utöver detta ett års företagsförsäkring. Övriga pengar är planerade att fördelas i fem rekreativstipendier á 4 000 kronor, enligt ett annat förslag från Frilans Riks. Vi startar förhoppningsvis fyra resestipendier om 5 000 kr som genom lottning delas ut till medlem i SJF.

Försäkringar

De försäkringsbolag som i nuläget är riskbärare är Ålands ömsesidiga för egendoms-, ansvars- och rättsskydds-försäkringen och Gouda Reseförsäkring (ägs av Gjensidige) på tjänsterese- och specialresereförsäkringen.

Samarbetsavtalet med Ålands ömsesidiga gäller till 2024-04-30. Upphandling påbörjas för programmet i slutet av 2023 (flera intressenter har redan anmält sig).

Samarbetsavtalet med Gouda är slutet med hjälp av Ålands ömsesidiga (som saknar resereförsäkring i Sverige) och gäller för rullande tolv månader med förfallodag 1 mars. Upphandling av ny partner till 2023-05-01 för resereförsäkringen pågår i skrivande stund.

En viktig upphandlingsparameter är vår specialresereförsäkring. Vi vill se ett erbjudande som inkluderar resor till länder dit UD avråder ifrån att man reser, något som Gouda varit negativa till.

Försäkringsärenden

Försäkringskommittén betalade ut en hemlig summa för att ersätta en stöld av utrustning som en medlem drabbats av. Då det förelåg vissa oklarheter rörande stölden beslutades att ersättningen för den stulna utrustningen inte kunde ersättas i dess helhet.

Styrelsens verksamhetsplan

2023–2024

Inledning

Vi tror på facket som en plattform för att engagera sig och tillsammans med andra utbyta erfarenheter och agera för bättre villkor, inte bara som en serviceorganisation. I det arbetet spelar nätverk kring specifika uppdragsgivare en viktig roll. Att samla frilansar i nätverk baserade på uppdragsgivare har flera fördelar: som att dela erfarenheter med andra frilansare, liksom att upptäcka generella problem som vi kan tackla tillsammans.

Styrelsens uppgift är vidare att samordna frilanssektionernas samarbete och stötta deras ansträngningar att bevaka frilansmedlemmarnas intressen; liksom att enligt Frilansstrategin och tillsammans med sektionerna arbeta direkt för enskilda medlemmar.

Styrelsen bevakar också frilansarnas och sektionernas intressen tillsammans med Journalistförbundet Frilans. För att kunna kraftsamla och åstadkomma resultat gör Frilans Riks styrelse en prioritering av arbetsuppgifterna utifrån vad som bäst samordnas på nationell nivå. Arbetet görs sedan i samarbete med kansliet och genom bland annat lobby- och kampanjarbete liksom befintliga nätverk.

Utöver Frilansstrategin är även Frilansavtalet, Frilanskalkylatorn, Frilansrekommendationen, Arvodesguiden och medlemsinformation viktiga verktyg i arbetet.

Under verksamhetsåret 2023–2024 prioriterar styrelsen arvoden, upphovsrätt, rekrytering och organisering.

Arvoden

[Frilanskalkylatorn](#) och [Frilansrekommendationen](#) finns på förbundets hemsida för att beräkna arvoden för frilansuppdrag. Frilans Riks undersöker möjligheterna för kollektiva arvodesavtal med kalkylatorn och rekommendationen som grund, antingen som en del av ett arbetsrättsligt kollektivavtal eller som grund i ett lokalt kollektivt avtal.

Under verksamhetsåret 2022–2023 har Frilans Riks tillsammans med förbundet centralt och klubben på LO Mediehus förhandlat fram ett första sådant kollektivt avtal. Ett avtal vi nu hoppas kunna använda som utgångspunkt för liknande avtal med andra mediehus.

Frilans Riks fortsätter arbetet med att genom Frilansstrategin hitta bästa möjliga struktur för ett samordnat strategiskt arbete där arbetsplatsklubbar, kansli och fackligt förtroendevalda frilansar med flera arbetar gemensamt med arvodesfrågan.

Under 2022 inledde Frilans Riks och nätverket Radiofrilansarna ett samarbete om arvodena på SR som en del av Arvodeskampanjen. Som en del av arvodeskampanjen har även ett nära samarbete inletts med arbetsplatsklubbarna på SR, SVT, LO Mediehus, Expressen Lifestyle och LRF.

Under verksamhetsåret 2022–2023 har arbetet med Arvodeskampanjen, som inleddes verksamhetsåret 2021–2022, avslutats.

Upphovsrätt

Upphovsrätten har blivit allt viktigare att försvara på grund av oskäligen avtal, så kallade fulavtal, som mediehus använder sig av för att få rätten till upphovsrätten utan att behöva betala för den. Upphovsrätsfrågan bevakas utifrån Frilansstrategin. Med EUs DSM-direktiv implementerat i svensk lagstiftning från den 1a januari 2023 är fulavtal nu omöjliga. Men det återstår ännu en tid innan det rättsligt prövats vad lagstiftningens ”skälig ersättning” för vidareanvändning innebär i praktiken.

Frilans Riks:

- bedriver ett politiskt påverkansarbete för att uppmärksamma problemen med oskäligen upphovsrättsavtal
- uppmanar sektionerna att utse en upphovsrättsansvarig i sina styrelser
- stöttar arbetsplatsklubbar och enskilda medlemmar när oskäligen avtal dyker upp, och

- där olika nätverk är en viktig pusselbit
- ingår i AGA-gruppen (Aktionsgruppen för bättre Arvoden) i det gemensamma arbetet kring upphovsrätten tillsammans med Journalistförbundets kansli, Svenska Fotografers Förbund (SFF), BLF_Fotograferna (som sedan 2022 är en del av SJF) och Svenska Tecknare

Rekrytering och organisering

Ökningen av andelen frilansmedlemmar i förbundet har under föregående verksamhetsår stannat av och vi har tappat ett åttiotal medlemmar. Framför allt beroende på de stora avgiftshöjningar för de med lägst avgift som kongressen 2021 beslutade. Vi bedömer dock att det fortsatt finns en stor rekryteringsmöjlighet.

Vi jobbar nära kansliet när det gäller rekrytering, i det arbetet behöver vi:

- kartlägga och nå potentiella medlemmar
- vara tydliga med vad någon erbjuds som medlem och hur hen kan engagera sig
- nå ut till unga och nya i branschen, till exempel på journalistutbildningarna
- finnas på sociala medier och informera om vårt arbete på olika sätt och i olika kanaler
- bilda nätverk när oskäligen avtal (så kallade fulavtal) dyker upp
- stödja sektionerna i deras initiativ

Frilanssektionerna

Samarbete och samordning av sektionernas intressen är en central fråga för Frilans Riks. Varje sektion har en kontaktperson i Frilans Riks styrelse som om möjligt gör ett besök hos sektionen under verksamhetsåret.

Mindre sektioner får ett årligt bidrag från Frilans Riks på 10 000 kronor. I mån av ekonomiskt utrymme kan sektioner vid behov och utifrån antagna riktlinjer ansöka om sektionsbidrag. I samband med årsmötet kallar Frilans Riks till en sektionskontakträff.

Kontakter med förbundets ledning och kansli

Frilans Riks eftersträvar ett nära samarbete med kansliet och förbundsstyrelsens ledamöter.

Till Frilans Riks styrelsemöten bjuds Journalistförbundet Frilans in för avstämning av aktuella frilansfrågor.

Frilansstrategin ska tillsammans med kansliet regelbundet ses över och uppdateras.

Sociala medier och andra informationskanaler

Frilans Riks administrerar mejllistor, Facebookgruppen Frilans Riks – Journalistförbundet, ett Twitter- och ett Instagramkonto för att ge medlemmarna möjlighet till diskussion, utbyte och organisering.

Sektionerna kan annonsera sina arrangemang på såväl Frilans Riks hemsida, frilansriks.se, som på våra sociala plattformar. Vid behov annonserar Frilans Riks i exempelvis tidningen Journalisten.

Public service

Frilans Riks fortsätter att bevaka frilansarvoden och upphovsrätt vid olika redaktioner på Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion.

Ett nätverk för radiofrilansar startades 2018, Radiofrilansarna.

Utbildning och kurser – Journalistförbundet Frilans

Kursverksamheten och det kursutbud, finansierat av den serviceavgift förbundets frilansmedlemmar betalar, läggs fast av en handläggare på Journalistförbundet Frilans.

Satsningen på webbaserade föreläsningar och kurser gör att kursutbudet kommer fler till del. Nästa steg är dels så kallade play-kurser tillgängliga under en tidsbegränsad period bakom inloggning, dels fördjupande flerdagarskurser över webben där deltagarna ges uppgifter med uppföljande kursmoment.

Samarbetet med Tollare Folkhögskola kring två fotokurser som Journalistförbundet var med arrangerade har nu tyvärr lagts ned. De var dels en fotokurs med fördjupning i journalistiskt foto, dels en videojournalistikkurs om att med mobilen göra enklare inslag som samtidigt håller hög kvalitet. Frilans Riks arbetar för att åter kunna erbjuda medlemmarna de kurserna framöversarna.

Internationellt

Frilans Riks ingår i Nordiska kommittén där vi med regelbundenhet, antingen fysiskt eller via länk, träffar frilanskollegor från de nordiska journalistförbunden.

Gunilla Kracht har av förbundsstyrelsen utsetts till att representera förbundet vid möten i FREG, Freelance Rights Expert Group, frilansgrenen inom European Federation of Journalists (EFJ). Gunilla är ordinarie ledamot, Gert Lundstedt är suppleant.

EFJ är den största journalistorganisationen i Europa och representerar över 320 000 journalister i 73 organisationer i 45 länder.

Budget

KOSTNADSSTÄLLEN	Utfall 2022	Budget 2023
1 Styrelsemöten	144 000	210 000
2 Administration	82 000	70 000
3 Sektioner/sektionskontakt	116 000	70 000
4 Styrelsekommunikation	80 000	50 000
5 Information	54 000	50 000
6 Årsmöte	161 000	175 000
7 Nordiskt samarbete	25 000	15 000
8 Solidaritetsarbete	22 000	10 000
9 Upphovsrätt	98 000	50 000
10 Rekrytering	11 000	50 000
11 Övrigt	33 000	20 000
12 Arvode och villkor	172 000	100 000

Beräknade kostnader

totalt 2022:	Beräknade kostnader	1 000 000
Intäkter	2022	2023
Medlemsavgifter	483 000	460 000
Verksamhetsbidrag	434 000	410 000
Summa:	917 000	870 000
Kostnader	998 000	870 000
Underskott	-81 000	0

Styrelsens förslag

Klubbavgift

- Vi föreslår oförändrad klubbavgift, 25 kronor per månad.

Arvoden

- Vi föreslår oförändrat timarvode 275 kronor A-skatt för styrelsemöten, samt 300 kronor för övrigt arbete.

Valberedningens förslag

Valberedningen har arbetat för att hitta variation och bredd både gällande det geografiska, åldersmässiga, etniska, respektive kunskaps- och intresseområden. Vår tro och förhoppning är att vi nu hittat kandidater som på ett fint sätt kan komplettera varandra under kommande års styrelsearbete.

Frilans Riks styrelse ordinarie ledamöter

Katarina Arvidson, Västra Frilans – ledamot NYVAL

Jag har arbetat i över 20 år på redaktion i olika befattningar, som frilans och även som fotograf emellanåt. Under mitt tidigare liv, innan journalistiken, arbetade jag flera år i Nära Östern, Storbritannien och runtom i Europa. Bland annat för olika organisationer i Gazaremsan, Västbanken och i Centralafrika.

Det som engagerar mig idag är ålderism som påverkar en generation som borde ses som attraktiv och som en stor tillgång med sin erfarenhet. Fulavtal och copyrightfrågor ligger mig också varmt om hjärtat. För frilansare skulle jag gärna vilja se ett mentorprogram där, både nya och "gamla" frilansare, har en person att bolla med. Helt enkelt att vi hjälps åt och kan stötta varandra. I såväl små som stora frågor. Många gånger innebär det att hjulet slipper uppfinnas på nytt och vi lär oss av varandra.

Jag arbetar med feature och foto, redigerar och bearbetar böcker och arbetar med textinformation för olika företag. Arbetar även som översättare från skandinaviska språk till svenska, samt engelska till svenska.

Björn Hellström, Syd – ledamot NYVAL

Jag tycker att den viktigaste fackliga hjärtefrågan är arvodesfrågan. Ekonomi är basen för alla verksamheter och jag ser det fackliga arbetet som nyckeln till att arvoden inte urholkas ytterligare.

Helst arbetar jag dock gärna med evenemang och arrangemang för medlemmarna. Att knyta samman är jätteviktigt för medlemmarna i en yrkesgrupp som ofta arbetar ensamma.

Jag är så kallad kombinator, dvs jag delar min arbetstid mellan frilansande och vikariat. Som frilans jobbar jag helst som grafikjournalist, gör alltså skapar visuella storys. Som lönearbetare blir det inhopp på redaktioner som redigerare, webbredaktör eller vad som behövs. Jag har i över 25 år varit anställd i olika journalistiska positioner.

Abdullatif Haj Mohammad, Södra Norrland – ledamot NYVAL

Jag landade på Sundsvall Timrå Airport den 13:e december 2013. Klockan hade precis passerat sju. Det var mörkt och kallt utanför ankomsthallen. På väg in mot stan såg jag hur människorna tände ljus i sina fönster. Det var både vackert och fascinerande. Där började min dröm. Nu har jag levt här i Sverige drygt nio år.

Jag är en driven och resultatinriktad undersökande journalist med många års erfarenhet. Jag har arbetat som frilansjournalist i Syrien, Libanon, London och i Sverige. Bland de tidningar och medier jag samarbetat med finns Uppdrag granskning i SVT och P4-Västernorrland. I början av 2020 fick jag förmånen att vara programledare för en podd om corona på arabiska för P4 Västernorrland.

Under 2021–2022 var jag skribent och senior editor för Sveriges officiella hemsida på arabiska, som utvecklas, förvaltas och drivs av Svenska Institutet.

Som journalist cirkulerar jag kring de många människor som kommit till Sverige från arabisktalande länder. Jag är aktiv med att ta kontakt med och utveckla samarbeten med andra journalister och människor som arbetar med litteratur i olika former och grupper både inom Sveriges gränser och utanför.

Jag tror att jag med min bakgrund kan arbeta för att uppmuntra andra att gå med i facket, och hjälpa till att öka förståelsen för vad pressfrihet och yttrandefrihet innebär och att jag kan hjälpa journalister som inte har svenska som sitt första språk att förstå arbetsmarknadens karaktär och villkor samt nätverka mellan dem och media i Sverige.

Marja Beckman, Mälardalen – ledamot OMVAL

Jag tror mycket på nätverkande och att inspireras och lära av varandra. Tillsammans blir vi starkare. Jag är särskilt intresserad av digital kommunikation och hur journalistrollen utvecklas nu och i framtiden.

Under tio år hoppade jag runt på redigerarvikariat på olika redaktioner. Jag blev utlasad gång på gång. Det var en stor befrielse att välja att bli frilans på heltid, men det är fortfarande inte lätt att försörja sig. Därför är arvoden, upphovsrätt och frilansars och visstidsanställdas villkor viktiga frågor.

Jag arbetar som skrivande journalist med fokus på utbildning och sociala frågor samt barnboksförfattare. Jag jobbar mest för myndigheter och organisationspress. Jag är också utbildad kommunikatör inom sociala medier och har emellanåt haft deltidsanställningar som redaktör och redigerare. Som kombinator hamnar jag utanför många trygghetssystem.

Therese Quennerstedt, Mellansveriges frilansjournalister – kassör OMVAL

Att frilansa kan kännas ensamt, men genom att bygga nätverk och samarbeta frilansare emellan kan gemenskap, men även arbeten skapas. Genom information- och kunskapsutbyte kan man komma långt. Just att bygga nätverk tycker jag är en viktig del i det fackliga arbetet. Genom utbildning, träffar och seminarier kan vi bygga nätverk samtidigt som vi får kunskapsutveckling och även rekryteringsmöjligheter.

Jag har arbetat som skrivande journalist i mindre och större omfattning sedan 1999. Jag är oftast frilans men tar en del vikariat. Skriver idag mestadels åt branschtidningar med inriktning mot miljö, klimat, hållbarhet samt forskning. Jag var kassör i Mälardalens frilansklubb åren 2019–2022.

Henrik Simonsen, Östergötlands frilanssektion – ordförande OMVAL

Jag tycker vi måste se till att värna journalistyrkets status, vi måste tänka kvalitet och då är vidareutbildningar en viktig del. Vi måste ständigt vidareutbilda oss för att hänga med i konkurrensen och den teknologiska utvecklingen.

Vi måste rekrytera medlemmar, inte minst bland dem som blir av med sina anställningar. Därför måste också frilansdistriktet vara attraktivt, vi måste marknadsföra det som ett viktigt nätverk, en facklig organisation, men också en social samlingspunkt.

Jag är journalist sedan 2000. Jag var tidigare sekreterare i Smålands frilansklubb. Driver bland annat egen nättidning. Jag är representant i nordiska kommittén. Jag har suttit i Frilans Riks styrelse sedan 2017.

Frilans Riks styrelse, suppleanter

Madeleine Jostedt Ulrici, Västra Frilans – suppleant NYVAL

Jag är frilansjournalist inom kultur, resor och livsstil med min bas i Göteborg och publiceras i bland annat OPUS Magasin, Allt om Resor, Språktidningen, DN, Expressen, Sydsvenskan och Amelia. Tidigare var jag konst- och musikrecensent för Göteborgs-Posten.

Jag har en bakgrund inom scenkonst och satt som sådan i styrelsen för Sångaravdelningen i dåvarande Teaterförbundet för Scen och Film 2014–2018. Jag satt även i Teaterförbundets Regionråd Väst och följer ännu KLYS arbete på nära håll.

De fackliga frågor inom SJF som intresserar mig särskilt är närings- och socialförsäkringsrelaterade. Om något bör vi som frilansare ha en ännu starkare socialförsäkring, eftersom vår verksamhet ofta är mycket utsatt. Vi behöver göra flera personers jobb, utan en enda persons heltäckande skyddsnät.

Petter Larsson, Frilans Syd – suppleant NYVAL

Jag söker rollen som styrelseledamot för att kunna bidra till journalisters utveckling och trygghet. Jag närmar mig 50-årsåldern och vet av erfarenhet att jag trivs och på riktigt har kapacitet att bidra till styrelsearbete. Genom olika ledar- och yrkesroller har jag utvecklat en djup förståelse för organisatoriska processer, effektivt ledarskap och vikten av en coachande styrelse för att nå framgång.

Under min karriär har jag tjänstgjort i olika organisationer, bland annat säkerhetsrelaterade myndigheter som Säkerhetspolisen, Försvarshögskolan och Försvarsmakten. Sedan några år verkar jag i näringslivet där jag driver ett affärsområde inom modern och digital risk, strategi, organisations- och ledarskapsutveckling.

Som utbildad ledarskaps- och organisationscoach har jag en väl utvecklad förståelse för vikten av organisation, människor, relationer och ledarskap. Jag brinner för att motivera, coacha och utveckla individer och organisationer för att nå sin fulla potential. Jag har tidigare arbetat som styrelseledamot och ordförande i internationella

sammanhang vilket var väldigt stimulerande, där jag hjälpte till att bygga och utveckla samförstånd. Min akademiska hemvist är strategisk media- och kommunikation och organisationsutveckling.

Utöver ovan är jag en aktiv krönikör för en svensk dagstidning. Jag är övertygad om att vi frilansare kan uppnå mer genom att arbeta tillsammans, stötta och hjälpa varandra.

Revisor, ordinarie

Tomas Carlsson, Västra Frilans – OMVAL

Revisor, suppleant

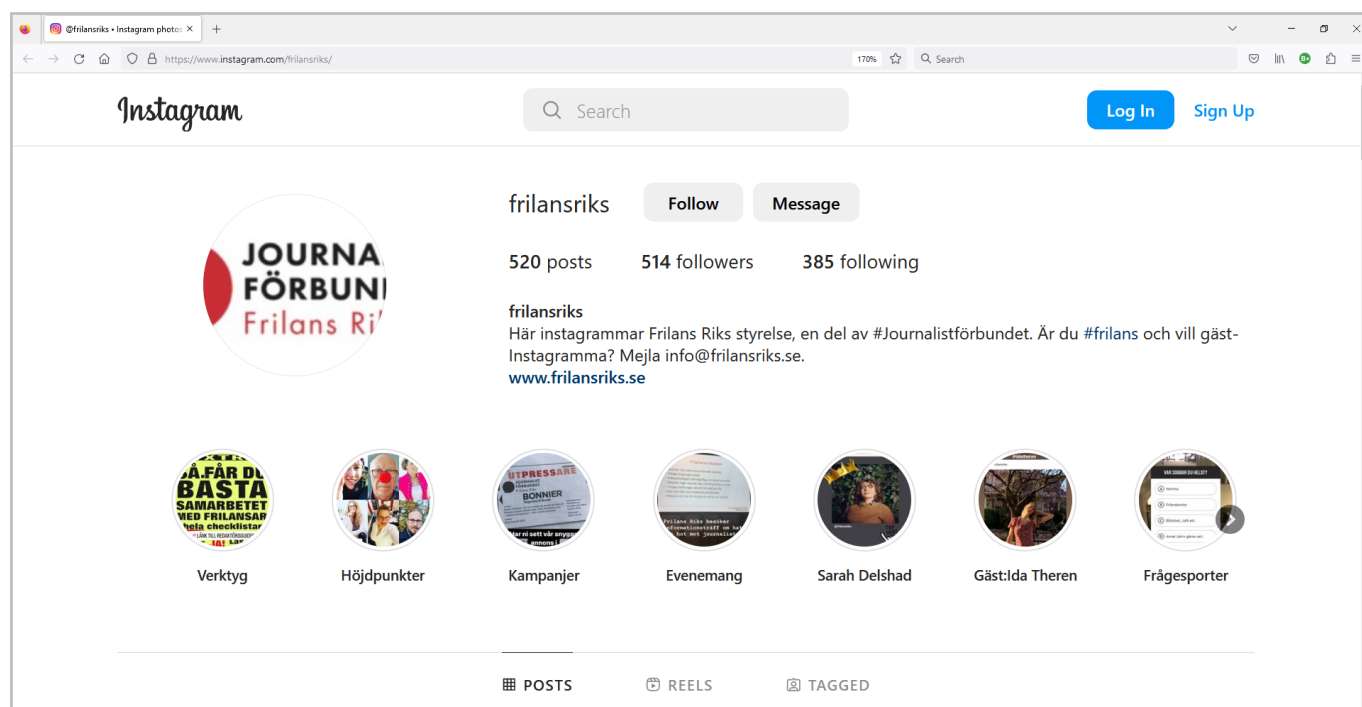
Bertholof Brännström, Norra Norrland – OMVAL

Valberedning

Föreslås på årsmötet.

Frilans Riks valberedning 2023, Stockholm den 5 mars 2023

Beata Hansson, Mälardalen (sammankallande), Hanna Ohlén, Mälardalen och Karin Kämsby, Södra Norrland

Ultimata länklistan

... för dig som är frilans. Och läser PDF-versionen. Då är det bara att klicka loss!

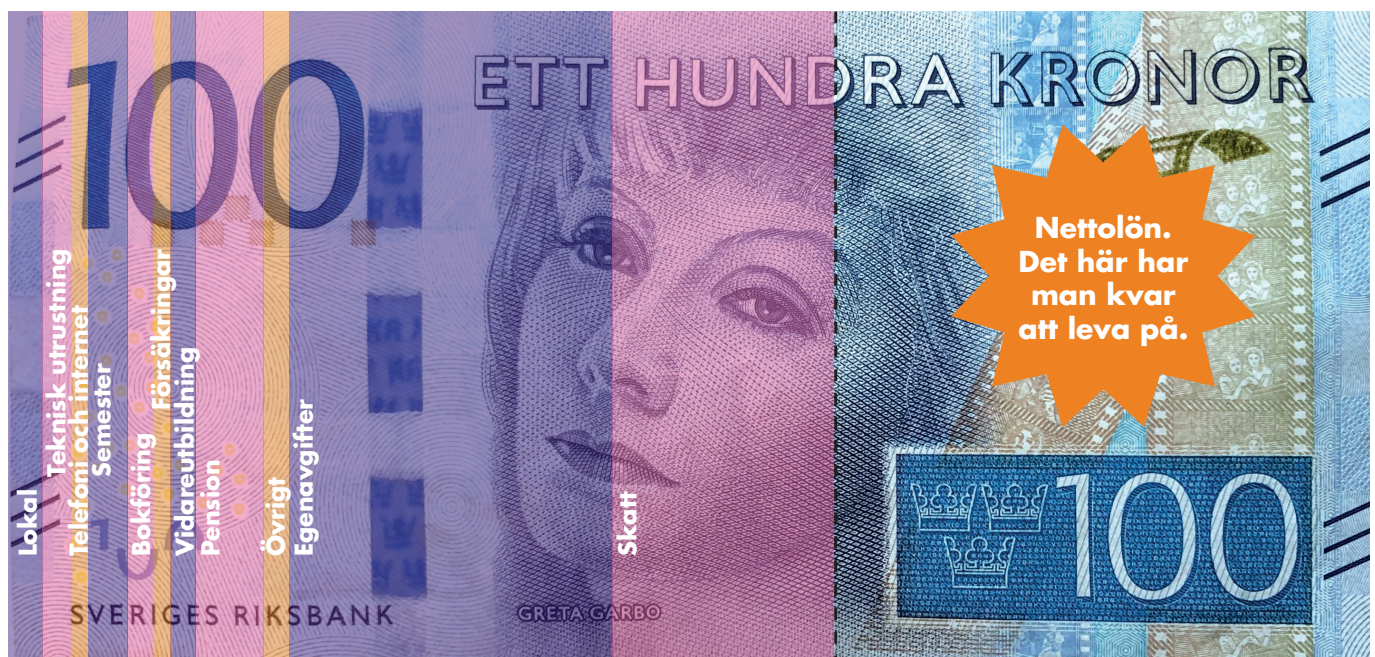
- Arvodesguiden
- Kurser för frilansar
- E-postadress till Frilans Riks (om du har en fråga till eller vill komma med i våra intressegrupper eller e-postlistor (såsom Snackbar och FF-listan))
- Frilansavtalet
- Frilanskalkylatorn
- Frilanskatalogen
- Frilansrekommendationen
- Frilans Riks hemsida (nyheter, styrelsen och Årets frilans och Årets redaktör genom åren bland mycket annat)
- Frilans Riks – Journalistförbundet (Frilans Riks Facebook-grupp)
- Frilans Riks på Instagram
- Frilans Riks på Twitter
- Företagsförsäkring för frilansar
- Hundralappen
- Intressemedlemskap i annan klubb (inom Journalistförbundet)
- Journalistförbundet Frilans
- Journalistförbundets Frilanspodd
- Pension som frilans
- Upphovsrättsdirektivet

Har du frågor om moms? Har du fått ett avtalsförslag som du vill att någon ska kolla på? Eller behöver du som frilansfacklig råd och stöd? Då är det Frilansjouren du ska vända dig till! Här kan du ställa frågor om allt som berör dig som frilansjournalist. Det kan gälla både frågor som rör dig som företagare, till exempel frågor om moms och skatt. Men du kan även höra av dig till dem om du vill rapportera om en uppdragsgivare som återkommande föreslår riktigt låga arvoden. Frilansjouren hjälper också gärna till med frågor från dig som arbetar frilansfackligt.

Frilansjouren nås på telefonnummer 08-613 75 72 på tisdagar mellan 10.00 och 12.00. Det går bra att när som helst mejla in frågor och funderingar via e-postadressen frilansjouren@sjf.se. De försöker svara så fort som möjligt, oftast på samma dag.

Svar på de flesta frågorna hittar du här: sjf.se/frilans – dygnet runt!

Hur mycket blir nettolönen på varje hundralapp som en frilans får i arvode? Journalistförbundets frilansklubb Frilans Riks tagit fram en beräkning som illustreras i form av just hundralappen. Kostnaderna skiljer sig förstås åt mellan olika frilansar, men vårt exempel är en generell beräkning för en frilansjournalist som hyr lokal. Får man betalt enligt Frilansrekommendationen innebär det att vinsten efter kostnader går att jämföra med vad en anställd journalist får i lön. Frilanshundralappen hittar du på sjf.se/frilans/avtal-och-arvoden/vad-blir-nettolonen-pa-en-hundralapp.

Styrelsen

Stockholm den 8 mars 2023

Gert Lundstedt, ordförande

Gunilla Kracht, vice ordförande

Hasse Hedström, kassör

Henrik Simonsen, sekreterare

Bella Stenberg, ledamot

Marja Beckman, ledamot

Therese Quennerstedt, ledamot

Leonarda Arcidiacono, ledamot

Läs mer om styrelsen och allas ansvarområden på: frilansriks.se/frilans-riks-styrelse.